

## Handelingen van de raad der gemeente Emmen

<u>Jaar</u>	<u>bijlagenr.</u>	<u>categorie/agendanr.</u>
2015	RA15.0099	A 3d

### **Onderwerp**

Openbare vergadering van de raad der gemeente Emmen, gehouden op donderdag 19 november 2015 vanaf 19.40 uur in de raadszaal

---

Voorzitter : ---

Plaatsvervangend voorzitter : de heer G.J. Horstman

Griffier : de heer H.D. Werkman

Aanwezige raadsleden (35) : de heer G.J. Bijlsma (Wakker Emmen), de heer H.A. Bos (Wakker Emmen), de heer D.H. van Dijken (CDA), de heer K.P. Eggen (D66), mevrouw J.G. Ensink (LEF!), de heer T.H. Gerth (CDA), de heer A.H. Gijlers (CDA), de heer L.H. Herbers (Wakker Emmen), de heer W. van Heusden (ChristenUnie), de heer B. Hoeksema (Senioren Belang Noord), mevrouw T.C. Hoogeveen (D66), de heer G.J. Horstman (PvdA), mevrouw T. Houwing-Haisma (VVD), mevrouw T. Hummel (PvdA), de heer H. Huttinga (ChristenUnie), mevrouw T.A. Knaap (D66), de heer H. Kruise (Senioren Belang Noord), de heer L.H. Lambers (Wakker Emmen), de heer H. Leutscher (LEF!), de heer G.H.H. Linnemann (Wakker Emmen), mevrouw P. Mellema (CDA), de heer A.H. Oldenbeuving (CDA), de heer S. Özkan (PvdA), de heer D.M. Poelman (Wakker Emmen), de heer J.C. Scheltens (VVD), de heer N. Schiphouwer (Wakker Emmen), de heer A.W.J. Schoo (DOP), de heer P.M. Schrik (Wakker Emmen), de heer A.J. Sleeking (PvdA), de heer D.E. de Vries (Wakker Emmen), mevrouw L.H. de Vries (Wakker Emmen), de heer R. Wanders (PvdA), mevrouw D. Woelders (Wakker Emmen), de heer R. Woltman (Wakker Emmen) en mevrouw B. van der Woude (GroenLinks)

Afwezige raadsleden (4) : de heer J. Beekhuis (Wakker Emmen), mevrouw A.G. Louwes-Linnemann (PvdA), de heer S. Slijepčević (Wakker Emmen) en de heer H. Velzing (Wakker Emmen)

Aanwezige collegeleden (4) : de heer J. Bos, de heer J. Otter, de heer R. van der Weide en de heer B.D. Wilms

Afwezige collegeleden (2) : de heer B.R. Arends en de heer C. Bijl

Gemeentesecretaris: mevrouw I.A.A. Oostmeijer-Oosting

## A1. Opening en vaststelling agenda

### Heropening en welkom

**De voorzitter** opent de raadsvergadering om 19.40 uur en heet iedereen hartelijk welkom.

Er is bericht van verhindering van de heren Beekhuis en Slijepčević en van mevrouw Louwes; burgemeester Bijl en wethouder Arends zijn ook afwezig. Beterschap daarbij voor hen die om gezondheidsredenen afwezig zijn. Later komen nog mevrouw Knaap en de heer H.A. Bos. **De heer Bijlsma** meldt een afwezige heer Velzing en **de heer Scheltens** meldt dat mevrouw Houwing nog onderweg is: ook zij wordt nog verwacht (*opstopping Hondsrugtunnel*).

Om die reden is de vergadering ook 10 minuten later begonnen, maar volgens **de voorzitter** moet de vergadering toch een keer beginnen.

### Vaststelling agenda

**De voorzitter** vraagt of iemand het woord wil voeren over de agenda. Dat is niet het geval, dan is daarmee de voorgestelde agenda vastgesteld.

## B1. Structuurvisie Windenergie gemeente Emmen, eerste stap

**De voorzitter** komt dan bij het enige inhoudelijk agendapunt van deze avond, ‘Structuurvisie Windenergie gemeente Emmen, eerste stap’. De voorzitter gaat ervan uit dat alle partijen hier het woord over willen voeren en hij begint bij de heer Linnemann van Wakker Emmen.

### *Eerste termijn*

In tegenstelling tot de lijn in het vastgestelde Regieplan ziet **de heer Linnemann** dat de raad nu nog niet de Structuurvisie en de MER vaststelt, maar dat zij een tussenstap inbouwt. Volgens het voorliggende stuk is dit wenselijk, maar voor Wakker Emmen ook noodzakelijk omdat de Emmense Gedragscode er nog niet is. Belangrijkste reden hiervoor is dat bewonersgroepen nog niet echt de behoefte hebben om hierover te praten – dat staat ook vermeld in het stuk. Zij zijn immers bang dat hun gebied dan zéker aan de beurt is.

De fractie kan ook constateren dat nagenoeg niemand zit te wachten op windturbines in zijn of haar achter- of voortuin. De raad moet er dan ook voor waken dat er niet verschillende buurten, dorpen, EOP's of wijken tegen elkaar in opstand komen door de komst van windturbines. Iedereen vecht voor zijn of haar gebied en dat is logisch, maar het baart Wakker Emmen tegelijkertijd wel zorgen.

De tussenstap is uiteraard ook wenselijk, omdat de gemeente van mogelijke initiatiefnemers wil weten wat zij te bieden hebben voor omwonenden. Laat duidelijk zijn: de initiatiefnemers verdienen bakken met geld – beter gezegd: tonnen euro's per jaar per molen – en daarom vindt de fractie van de heer Linnemann het ook gerechtvaardigd dat de omwonenden ervan meeprofiteren: niet alleen de lasten, ook de lusten.

**De heer Scheltens** verzoekt de heer Linnemann deze laatste uitspraak te onderbouwen, dus even in het kort wat de omzet is, wat de kosten daarbij zijn en hoe hij uitkomt op dat resultaat van enkele tonnen per molen per jaar.

**De heer Linnemann** heeft de exacte berekening natuurlijk niet voor zijn neus, maar ook de heer Scheltens kan zelf uitrekenen wat er aan SDE-subsidie en wat er aan CO<sub>2</sub>-vergoeding naartoe gaat. En als hij met een rendement van 20 procent van een molen rekent, kan hij uitrekenen wat de opbrengst in kilowattuur is en dan heeft hij al een redelijk rekensommetje. Daarnaast is de geschatte investering van een windmolen om en nabij de 4,5 miljoen: dit bedrag wordt afgeschreven in vijftien jaar. Daarbij dient de grondvergoeding te worden gerekend van pak hem beet 45.000 euro per molen per jaar en dan kan de heer Scheltens het rekensommetje maken. En daarmee komt de heer Linnemann tot de uitspraak dat er jaarlijks per molen enkele tonnen verdiend worden.

Er zal hoe dan ook overlast komen. Er komen zeer waarschijnlijk omwonenden binnen de 1.100-metercontour. Wakker Emmen vindt dat deze gehinderden voor elk gebied dezelfde compensatie behoren te krijgen. Dit kan in de Gedragscode worden vastgelegd. De heer Linnemann wil hierop ook graag een reactie van het college.

Nu Wakker Emmen het toch over compensatie heeft: er zullen straks gebiedsprocessen op gang komen om te kijken of de vraag van omwonenden en het aanbod van de initiatiefnemers bij elkaar komen. Maar wat als dit niet lukt? Wat als een initiatiefnemer niet wil bieden wat de omgeving vraagt? Graag opheldering hierover van het college.

Er moet nog heel wat gebeuren in dit proces. Vandaar dat deze stap ook zeker wenselijk is. De uiteindelijke keuze volgend jaar zal ook niet gemakkelijk worden. Waar moet de gemeente allemaal rekening mee houden? Allereerst als basis het Regieplan en de daarin vermelde afspraken. De belangrijkste pijlers hieruit zijn: de overlast van de omwonenden zoveel mogelijk beperken, het niet-insluiten van een dorp door twee of meerdere windmolenparken en verder een afstand van minimaal 1.100 meter tot woongebieden en voor individuele woningen minimaal 500 meter.

**De heer Scheltens** informeert waar die afstand van 500 meter tot individuele woningen vandaan komt. Die heeft hij in het Regieplan niet kunnen vinden.

**De heer Linnemann** adviseert de heer Scheltens dat plan dan nog eens een keer te lezen, want dat staat in het Regieplan.

Vervolgens krijgt de raad de Nota van Beantwoording met alle zienswijzen. Ook deze is zeker niet onbelangrijk: hij zou maar zo van invloed kunnen zijn op de vraag of de zeven zoekgebieden allemaal wel of niet even geschikt zijn. Daarom is het extreem belangrijk dat de raad die nota op tijd krijgt.

Dan moet de gemeenteraad bekijken welke initiatieven er zijn ingediend, wat deze initiatiefnemers te bieden hebben voor omwonenden en of vervolgens de omwonenden ermee akkoord gaan. Welke initiatief is uiteindelijk het beste? En dus: welk gebied komt wel of niet in aanmerking?

Kortom: er speelt veel in Emmen en er gaat de komende tijd nog veel spelen. Maar niet alleen in Emmen speelt veel op het gebied van windenergie, ook provinciaal en landelijk speelt er veel op dit moment en gaat er nog spelen. De heer Linnemann zal een aantal punten noemen dat op dit moment speelt en dat wel van belang is. Kijkt men in de eigen provincie, dan is bekend dat de gemeenten Aa en Hunze en Borger-Odoorn rechtszaken hebben aangespand tegen het Rijk vanwege de Rijkscoördinatieregeling. Kijkt men naar wat er landelijk speelt, dan is er de Urgenda-uitspraak van 24 juni 2015. Er is een formele klacht ingediend door de NLVOW wegens het mogelijk schenden van het Verdrag van Aarhus: deze klacht is ingediend bij het Europese Hof van Justitie. Er lopen nieuwe onderzoeken naar geluidsoverlast en met name naar laagfrequent geluid: onder meer het rapport van de Universiteit van Utrecht over de evaluatie van het Windpark Houten. Dit kan gevolgen hebben voor te hanteren afstanden. Verder zijn er klachten ingediend bij de Nationale Ombudsman en bij de VNG. En dan nog een aantal belangrijke punten: op 16 december is er een agendering in de Kamer met als onderwerp de evaluatie van de energietransitie. Daar zit ook de VNG bij aan tafel. Volgend voorjaar is er een evaluatie van het Energieakkoord met als mogelijk gevolg het openbreken daarvan: dat is nog niet helemaal zeker.

Kortom: allemaal zaken die mogelijk van invloed kunnen zijn op de besluitvorming van de gemeente Emmen. Deze zaken zijn dus ook zeker van belang voor de raad om volgend jaar een goede afweging te maken met het vaststellen van de Structuurvisie. Wakker Emmen zal door middel van de artikel 38-procedure schriftelijke vragen gaan stellen over de meest actuele lopende zaken. De beantwoording hiervan verwacht de fractie dan wel ruimschoots vóór het te nemen raadsbesluit over de Structuurvisie. De heer Linnemann heeft nog meerdere vragen; die bewaart hij even voor de tweede termijn in verband met de tijdsbesparing.

**De voorzitter** stelt vast dat de heer Linnemann zijn spreektijd inderdaad al bijna heeft verbruikt die hem ter beschikking stond.

Er is een vraag van de heer Leutscher van LEF!

In het verlengde van de commissievergadering merkt **de heer Leutscher** dat Wakker Emmen duidelijk heeft gemaakt dat die fractie – zij geeft daar ook een aantal voorbeelden van – het belangrijk vindt dat er zaken nader worden onderzocht. De heer Linnemann geeft een aantal voorbeelden aan, dat in het land speelt op dit moment – al dan niet juridisch van aard. Hij heeft in zijn betoog in de commissievergadering ook iets gezegd over ontwikkelingen elders in het land. De heer Leutscher refereert bijvoorbeeld zelf aan wat er gebeurt in Noord-Holland, kijkend naar de gemeenten aan de

kustlijn, die aangeven dat de windmolens van invloed zijn op het toeristisch-economisch klimaat. Zij zijn dus druk ermee bezig om ervoor te zorgen dat de windmolens daar verder de zee in komen. Is de heer Linnemann die ontwikkeling ook bekend?

**De heer Linnemann** weet dat er ook ontwikkelingen zijn omtrent windenergie op zee. Hij heeft zich hoofdzakelijk beperkt tot windenergie op land, omdat dat voor de gemeente Emmen meer van belang is en die zaken specifiek ook meer van invloed op de mogelijke besluitvorming hier. Daarom heeft de heer Linnemann het niet over windenergie op zee gehad.

Dan gaat **de heer Leutscher** de heer Linnemann even helpen: waar het bij die gemeenten om gaat is dat zij stellen dat als de windmolens zo dicht in het vizier komen van hun stranden, zij ten koste gaan van de toeristische aantrekkelijkheid. Daar maken zij zich behoorlijk druk over. Kan de heer Linnemann zich daar iets bij voorstellen?

Uiteraard kan **de heer Linnemann** zich daar iets bij voorstellen. Net als hij al in zijn betoog zei: eenieder strijdt voor zijn of haar eigen gebied en dat geldt idem dito voor de bewoners en ondernemers van de dorpen die aan zee liggen.

**De heer Leutscher** hoort wat de heer Linnemann zegt en de verbazing is enorm aan de kant van de LEF!-fractie. Misschien kan de heer Linnemann zich nog herinneren dat deze gemeenteraad op 25 juni juist gesproken heeft over deze materie, waarbij aan de hand van onder andere de Milieueffectenrapportage blijkt dat er nogal wat effecten zijn voor de lokale economie van Emmen. En de partij van de heer Leutscher, LEF!, heeft daarbij duidelijk aangegeven grote zorgen te hebben over wat er qua plaatsing van de windmolens gebeurt met de potentie van de toeristisch-economische sector. De LEF!-fractie heeft toen een motie ingediend en daarmee gepoogd om onderzoek te laten doen naar wat nu juist die effecten op de lokale economie. Maar toen heeft Wakker Emmen tegengestemd. Dus de heer Leutscher is er verbaasd over dat de heer Linnemann een heel rijtje noemt van allerlei ontwikkelingen elders, maar waar de raad zelf het initiatief in zou kunnen nemen in het doen van onderzoek, heeft de fractie van Wakker Emmen toen tegengestemd.

**De heer Linnemann** heeft niet de datum gehoord wanneer die motie was ingediend, die is hem even ontgaan. Kan de heer Leutscher die even herhalen?

**De heer Leutscher** antwoordt dat die datum 25 juni 2015 was.

**De voorzitter** memoreert dat het daarbij ging om de raadsvergadering waarin de Kadernota is behandeld.

**De heer Linnemann** zal even kijken of hij toen al dan niet aanwezig is geweest. Dan komt hij daar in tweede termijn wel even op terug.

Dat is ook het voorstel van **de voorzitter**.

Voordat hij naar de tweede spreker toe gaat, geeft hij gewag van het feit dat er een fotograaf in de raadszaal rondloopt. Hij maakt een aantal 'actiefoto's', met name van de raads- en collegeleden. De voorzitter zag hem net toch een andere foto maken, maar daarin wil hij wel graag wat terughoudendheid van de fotograaf. Maar goed, de voorzitter neemt aan dat de aanwezigen geen bezwaar hebben tegen het feit dat er foto's gemaakt worden.

Dan is nu het woord aan mevrouw Hummel van de Partij van de Arbeid voor haar eerste termijn.

**Mevrouw Hummel** herinnert eraan dat vorig jaar om deze tijd de raad het Regieplan Windenergie Emmen vastgesteld heeft. Veel inwoners rond zoekgebieden zitten al een jaar in onzekerheid of er in hun voor- of achtertuin een windmolenpark zal verschijnen. De Partij van de Arbeid vindt het van belang dat er zo snel mogelijk duidelijkheid komt voor de inwoners van deze gemeente. De fractie hecht echter ook waarde aan een zorgvuldig proces en is ervan overtuigd dat door het inlassen van deze tussenstap de gemeente het meeste recht doet aan de wens van de omwonenden, namelijk:

duidelijkheid over onder andere compensatie, eventuele participatiemogelijkheden en informatie over de mogelijkheden voor het verminderen van de overlast. Initiatiefnemers worden op deze manier uitgedaagd om een zo goed mogelijke aanbieding te doen. Na vaststelling van de Structuurvisie is het namelijk een stuk lastiger dit af te dwingen. De uitkomsten van dit proces zullen samen met het Regieplan, de ontwerp-Structuurvisie en de Gedragscode worden betrokken en beoordeeld met de vaststelling van de Structuurvisie in het voorjaar van 2016. Wellicht dat de wethouder concreet kan aangeven wanneer de definitieve vaststelling hiervan gepland staat en hoe het proces ernaartoe eruitziet.

In de commissievergadering heeft de raad uitgebreid gesproken over punt 1 van het raadsbesluit, namelijk het hebben van een grondpositie. De Partij van de Arbeid interpreteert dit als volgt: op het moment dat een initiatiefnemer een plan indient voor een van de zeven zoekgebieden, dient hij aan te kunnen tonen dat dit plan ook met zekerheid gerealiseerd kan worden. Hij heeft op dat moment zelf gronden in beheer in de zoekgebieden dan wel hij heeft een overeenkomst gesloten met een grondeigenaar om op diens grond een windmolen te mogen plaatsen. Kan de wethouder bevestigen dat deze interpretatie juist is?

Het zoekgebied Tuinbouwgebied Klazienaveen heeft een bijzondere positie in het geheel. De gemeente is eigenaar van een groot deel van het grondgebied. Volgens de extra informatie die de fractie van mevrouw Hummel heeft ontvangen, is het mogelijk op het grondgebied van de gemeente minimaal vijf molens te plaatsen.

**De heer Eggen** had ook de vorige keer duidelijk beluisterd dat mevrouw Hummel over die eigen grondpositie vragen had. Stel nu dat er een gedeelte van die grondpositie in eigendom is van een particulier en een gedeelte van de gemeente is. Hoe ziet mevrouw Hummel dat dan?

**Mevrouw Hummel** weet niet op welke grondpositie de heer Eggen concreet doelt.

**De heer Eggen** bedoelt het tuinbouwgebied.

**Mevrouw Hummel** komt daar zo verderop in haar verhaal op terug.

Het zoekgebied Tuinbouwgebied Klazienaveen is door de raad vorig jaar toegevoegd, mede omdat er hier een concreet initiatief ligt dat kan bijdragen aan verduurzaming van het tuinbouwgebied. De Partij van de Arbeid deelt de mening dat de mogelijkheden voor dit zoekgebieden moeten worden onderzocht. Ook hier zoekt de gemeenteraad immers naar het beste alternatief voor de omwonenden. De fractie vindt het wel van belang dat de initiatieven die er in dit gebied zijn, volwaardig in dit onderzoek worden meegenomen. Het CDA zal hier later op ingaan en voor punt 6 van de besluittekst mede namens de PvdA een amendement indienen.

De fractie van mevrouw Hummel is nog wel benieuwd naar de criteria waarop deskundigen de mogelijkheden gaan beoordelen. Datzelfde geldt trouwens ook voor de plannen die de initiatiefnemers indienen: waarop worden deze getoetst? Misschien dat de wethouder hier meer over kan vertellen.

Zoals gezegd stelt de raad deze avond geen definitieve locaties vast, maar neemt zij een extra stap om een maatschappelijke tender uit te kunnen zetten. Dit mag niet leiden tot vertraging in het proces, maar het draagt in de optie van de PvdA bij aan een zorgvuldige afweging bij de vaststelling van de Structuurvisie volgend jaar.

**De heer Gijlers** geeft aan dat het deze avond niet om de inhoud gaat, maar om het proces: maakt de raad nog een tussenstap voordat zij de Structuurvisie vaststelt of maakt zij die niet? Het CDA heeft daar niet lang over na hoeven te denken: ja, de fractie wil die tussenstap maken en zo heeft zij dat ook in de commissie reeds aangegeven. Vanaf het begin heeft zij er namelijk op gehamerd dat de raad moet gaan voor het beste initiatief in plaats van voor het beste gebied. Dit is geen standaardaanpak, dit is een wezenlijk andere en beter aanpak, nodig om de lusten en lasten zoveel als mogelijk in balans te krijgen. En daar wil de CDA-fractie zich sterk voor maken. Zij ziet trouwens dat haar inzet voor een betere verdeling van lusten en lasten steeds meer navolging krijgt, bijvoorbeeld onlangs nog bij de besluitvorming door PS van Overijssel. Laat de gemeente Emmen daar dan ook een voorloper in zijn en blijven.

En de vervolgvraag is: hoe? Daarin moet de raad nu klare wijn schenken. Dat deed het oorspronkelijke voorstel niet. De vorige keer in de commissie zijn er veel vragen gesteld, ook door het CDA. Met de raadsbrief is er veel onduidelijkheid weggenomen. Ook uit navraag bij de ambtelijke staf is de CDA-fractie het nodige gebleken. Het aanvullende MER-onderzoek is inmiddels glashelder. De bestaande juridische context omtrent Heli Holland is dat ook nagenoeg. Wel resteert de vraag wat de uitkomsten zijn van het overleg met de provincie, waar in de raadsbrief naar wordt verwezen.

Desondanks blijft er wat ‘mist’ over. De voorwaarde van grondgebondenheid is daar een voorbeeld van. In de raadsbrief leest de heer Gijlers dat de gemeente ervoor kiest om alleen voorstellen te accepteren waarbij sprake is van een grondpositie. En evenals de Partij van de Arbeid leest de heer Gijlers dat eigenlijk zo dat als een initiatiefnemer een voorstel indient, het ook aannemelijk moet zijn dat hij dat initiatief gestand kan doen. Of hij nu daadwerkelijk die grond in bezit heeft, een optie erop heeft of anderszins maakt dan niet uit. Graag een bevestiging van de wethouder of de heer Gijlers dat goed geïnterpreteerd heeft.

De mist is ook blijven hangen rond het initiatief van het Tuinbouwgebied Klazienaveen. Zoals de heer Gijlers heeft gezegd, heeft de gemeente dit initiatief met de vaststelling van het Regieplan heel bewust een kans gegeven. Dan past het hier niet om, zoals in de raadsbrief staat, weer terug te trekken in het zogeheten belemmeringvrije gedeelte van het zoekgebied, omdat daar ook vijf windmolens gerealiseerd kunnen worden. Dat is voor de CDA-fractie zoets als ‘dank je wel en tot ziens!’ zeggen richting deze initiatiefnemers. En dat is niet de gedachte geweest bij het enige inhoudelijke besluit dat de raad tot nu toe heeft genomen in het dossier, namelijk de vaststelling van het Regieplan vorig jaar november.

Het CDA is van mening dat het tuindersinitiatief een volwaardige kans moet krijgen om mee te doen in deze – laat de heer Gijlers zeggen – ‘wedstrijd’ om de beste initiatieven op tafel te krijgen. En in dit gebied kan dat ook betekenen dat dat niet met vijf windmolens gaat, maar misschien ook met zes of zeven. Dus niet met 10 meter achterstand beginnen, niet met 10 meter voorsprong van start gaan, maar vanaf dezelfde startlijn als andere mogelijke initiatieven binnen deze gemeente. Daarom – daar wil de heer Gijlers mee afsluiten – wil de CDA-fractie samen met de fracties van Wakker Emmen en de Partij van de Arbeid een amendement indienen om dit voldoende te borgen. Hij zal hiervan alleen de besluittekst voorlezen:

**Amendement 1: Vaststelling Structuurvisie Windenergie, eerste stap (CDA, Wakker Emmen en PvdA)**

***‘De raad van de gemeente Emmen in vergadering bijeen op donderdag 19 november 2015,***

***Aan de orde zijnde de Structuurvisie Windenergie, eerste stap***

***Constaterende dat***

- ***met het door de gemeenteraad vastgestelde Regieplan Windenergie Emmen opdracht is gegeven om invulling te geven aan de begrippen compensatie, gebiedsfonds en participatiemogelijkheden, maar dat dit op dit moment nog onvoldoende is uitgewerkt;***
- ***de mogelijke initiatiefnemers voor het realiseren van windparken in de visievorming nog niet, dan wel te beperkt, aan bod zijn geweest;***
- ***in het voorliggende raadsvoorstel randvoorwaarden worden bepaald ten aanzien van de uitvraag richting mogelijke initiatiefnemers;***
- ***de gemeenteraad zich nog niet heeft uitgesproken over de Structuurvisie ‘Emmen, windenergie’;***

***Van mening zijnde dat***

- ***de besluitvorming over de Structuurvisie ‘Emmen, windenergie’ en de daaruit voortvloeiende locaties in belangrijke mate dient te rusten op vier pijlers, te weten het Regieplan, de uitkomsten van de plan-MER en ander inhoudelijk onderzoek, de uitkomsten van het door Platform Windkracht 3 georganiseerde gebiedsproces en de plannen van de mogelijke initiatiefnemers;***
- ***de uitvraag gebaat is bij een zo helder mogelijke kaderstelling door de gemeenteraad;***
- ***de randvoorwaarde van 500 meter afstand tot individuele woningen, die genoemd wordt in de toelichting op het kaartmateriaal, in het Regieplan vanzelfsprekend niet geldt voor woningen van (mede-)initiatiefnemers;***
- ***de eigendomsverhoudingen in het zoekgebied Tuinbouwgebied Klazienaveen dermate bijzonder zijn dat dit een specifiek vervolgtraject vraagt;***

- *in dit specifieke vervolgtraject een volwaardige rol moet zijn weggelegd voor initiatieven uit dat gebied;*

**Besluit:**

*De tekst in besluitpunt 6 te schrappen en te vervangen door:*

*“Als belangrijkste grondeigenaar binnen het gehele zoekgebied Tuinbouwgebied Klazienaveen de mogelijkheden en kansen die windenergie kan bieden, te laten onderzoeken door een onafhankelijke deskundige. Een marktinventarisatie zal deel uitmaken van dat onderzoek, waarbij bestaande initiatieven, zoals het tuindersinitiatief, in het onderzoek worden betrokken.”*

**De heer Scheltens** hoorde de heer Gijlers vóór indiening van dit amendement aangeven dat hij het tuindersinitiatief als gelijkwaardig wil beschouwen, zodat de tuinders niet op achterstand beginnen. Maar toch maakt hij een onderscheid via dit amendement. Vanwaar dan tóch dat onderscheid? Want de heer Gijlers geeft net aan dat hij de initiatieven allemaal gelijkwaardig wil behandelen.

**De heer Gijlers** vindt het goed dat de heer Scheltens dit noemt. In de raadsbrief is daarop ingegaan: dat heeft te maken met de juridische afwegingen. Daarover heeft het CDA navraag gedaan bij de ambtelijke staf en de fractie is gebleken dat dit voor de gemeente als grootste grondeigenaar in het gebied juridisch eigenlijk de meest wenselijke route is om te doen, zodat zij niet in mogelijke conflictsituaties terechtkomt.

Is de conclusie van **de heer Eggen** dan juist dat het CDA voor de andere gebieden stelt dat daar een grondpositie moet zijn en men voor het Tuinbouwgebied Klazienaveen een uitzondering maakt?

**De heer Gijlers** informeert wat de heer Eggen met ‘grondpositie’ bedoelt.

Daar bedoelt **de heer Eggen** mee dat degene die een plan indient, de grond in eigendom moet hebben.

**De heer Gijlers** heeft in zijn bijdrage aangegeven dat op het moment dat er een initiatief wordt ingediend, de initiatiefnemer dan het plan gestand moet kunnen doen – los van een grondpositie, overeenkomst over het grondgebruik of wat dan ook.

**De heer Scheltens** hoorde de heer Gijlers in zijn beantwoording aangeven dat dit ambtelijk gebleken is. Maar volgens de heer Scheltens zit de gemeenteraad hier als een politiek gremium en dient zij hier politieke keuzes te maken. En de ambtelijke afweging komt daarna volgens de heer Scheltens. Dat is punt 1.

Het tweede punt is: in het Regieplan Windenergie Emmen, dat vorig jaar vastgesteld is, zijn initiatiefnemers al heel duidelijk gedefinieerd: *‘initiatiefnemers die vóór 1 oktober 2014 een principeverzoek voor het plaatsen van windmolens ingediend hebben bij de gemeente Emmen’*. Dus deze raad heeft vorig jaar al vastgesteld met dit Regieplan wat de definitie is van initiatiefnemers. Volgens de heer Scheltens zou de raad besluitpunt 6 wel helemaal kunnen schrappen en bij punt 1 kan gewoon de definitie van initiatiefnemers opgenomen worden, zoals de raad vorig jaar op 28 november al heeft vastgesteld. Is de heer Gijlers dat met de heer Scheltens eens?

Om eerst op punt 1 in te gaan: **de heer Gijlers** hoorde de heer Scheltens spreken over de ambtelijke navraag. De fracties hebben de raadsbrief gekregen: daar stond informatie in dat er juridische afwegingen zijn om een ander traject te gaan lopen voor het tuinbouwgebied. Het CDA heeft navraag gedaan met verduidelijkende, technische vragen bij de ambtelijke staf. Daarop heeft de fractie antwoorden gekregen en die hebben haar eigenlijk tot de stelling gebracht om het acceptabel te vinden dat die route wordt gelopen. Wel met een volwaardige rol in dit traject, maar op een andere manier dan in andere gebieden.

Punt 2 gaat over de zoekgebieden. De heer Scheltens wil graag blijven hangen in het Regieplan, want daarin is iets afgesproken. Wat de CDA-fractie met de wijziging van beslispoint 6 probeert te bewerkstellings is dat iedereen een initiatief mag indienen en men op dit moment nog niet bekend hoeft te zijn. Alleen, op het moment dat men een initiatief indient, moet men die wel gestand kunnen

doen. En voor het gros zullen dat initiatiefnemers zijn die hier al bekend zijn. Dat is zeker, maar de ruimte voor hen wil het CDA dus hiermee bieden.

**De heer Scheltens** beluistert als opmerking van de heer Gijlers dat hij het jammer vindt dat de VVD blijft hangen in het Regieplan. De heer Scheltens vindt helemaal niet dat zijn fractie blijft hangen in het Regieplan. De heer Gijlers heeft het volgens hem zelf zojuist aangegeven: dat is het enige inhoudelijke besluit dat de gemeenteraad op dit moment heeft genomen. Dus de VVD is daar niet in blijven hangen, maar dat Regieplan is nu de leidraad van de raad en daar moet de raad nu naar kijken. En anders niet.

**De voorzitter** stelt vast dat de heer Gijlers geen behoefte meer heeft hierop te reageren. Hij informeert of er verder nog vragen zijn aan de heer Gijlers. Dat is niet het geval.

Intussen zijn de heer H.A. Bos en de dames Houwing en Knaap ook binnengekomen. De voorzitter heet hen van harte welkom.

Dan is nu het woord aan mevrouw Hoogeveen.

**Mevrouw Hoogeveen** stelt de vraag wat de gemeenteraad deze avond nu eigenlijk besluit. *‘Ga zorgvuldig te werk en neem uw besluit op transparante en met feiten onderbouwde wijze.’* Zo luidt de oproep van een vijftal EOP's. Deze zorg deelt de fractie van mevrouw Hoogeveen en aan deze oproep geeft zij graag gehoor. D66 heeft vanwege de hele gang van zaken tot dusver daartoe immers ook al een motie van treurnis ingediend op 29 oktober jongstleden.

Want wat besluit de gemeenteraad nu eigenlijk? Er is een Regieplan vastgesteld door de raad op 27 november 2014 met één aanvullend amendement en één aangenomen motie over de tijdelijkheid van de windmolens. En dat is tot op heden het enige wat telt. In dit Regieplan is er een aantal zaken afgesproken: 1) Alle acht locaties worden meegenomen in het MER-traject en ook in het gebiedsproces. Daarmee zijn ze qua aandacht gelijkwaardig aan elkaar en bij de uitvoering in fase 2 – nu dus – krijgen alle locaties die zijn opgenomen in het Regieplan dezelfde behandeling. Er wordt met geen woord gerept over voorwaarden ten aanzien van grondposities. 2) Er wordt een concept-Gedragscode opgesteld door Platform Windkracht 3. 3) De gemeente streeft naar het toepassen van de best beschikbare techniek: stiller en een groter vermogen op het gebied van windmolens. 4) In juni 2015 worden de zienswijzen verwerkt. 5) Er wordt een nieuw proces gestart met duidelijkheid over de rol van alle betrokkenen in het vervolg. 6) Het volgende uitgangspunt wordt gehanteerd: ‘samen’ is de snelste weg. Samen met de omwonenden, samen met ontwikkelaars, samen met de gemeente en samen met het lokale bedrijfsleven.

Inmiddels is het een jaar later. En wat moet de D66-fractie concluderen? A) Er is geen Structuurvisie. B) Er is geen Gedragscode; c) Er is geen gelijkwaardige behandeling van alle acht locaties. De zoeklocatie van het tuindersinitiatief is te klein, de feiten worden onjuist weergegeven. De zoeklocatie in het tuinbouwgebied omvat namelijk zowel gemeentelijke als particuliere grond. D) Er is geen Nota van Beantwoording. E) Er loopt nog een proces voor wat betreft Heli Holland. F) Er is nog geen duidelijkheid over het Verdrag van Meppen. G) Het is onduidelijk waarom sommige aanbevelingen wel en sommige aanbevelingen niet uit het eindrapport van Windkracht 3 worden overgenomen door het college. Dus wederom de vraag: wat besluit de raad hier eigenlijk? En hoe kan zij wat nu voorligt besluiten met zoveel onduidelijkheden?

Uitstelgedrag: dat is wat de D66-fractie al tijdens de commissievergadering concludeerde. Onder de noemer van ‘zelf de regie nemen’ en daarmee betere voorwaarden te kunnen scheppen voor de inwoners van de gemeente Emmen, is er in een jaar tijd echter geen regie genomen. Hoe kan de gemeenteraad besluiten nemen als zij geconfronteerd wordt met nieuwe zaken, zoals de eis dat de initiatiefnemer over eigen grond moet beschikken? Of de wens om lager te gaan dan 150 meter? Deze wens komt voor als een aanbeveling, maar in het door de raad zelf vastgestelde Regieplan staat de wens om te gaan voor windmolens met een groter vermogen. En in de ontwerp-Gedragscode c.q. ‘Windakkoord’ wordt alleen gesteld dat er andere technieken dan obstakelverlichting moeten worden gebruikt bij windmolens hoger dan 150 meter. Welke Gedragscode wordt er vastgesteld? Het ontwerp, zoals het in de bijlage bij het eindrapport Windkracht 3 is toegevoegd? D66 wil zorgvuldig te werk gaan en een besluit nemen op een transparante en met feiten onderbouwde wijze, maar hoe kan de fractie dit? Zij stelt daarom de volgende motie voor:



**Motie 1: Structuurvisie Windenergie, eerste stap (D66 en Senioren Belang Noord)**

*'De raad van de gemeente Emmen in vergadering bijeen op donderdag 19 november 2015, Constaterende dat*

- *er geen gedragscode is vastgesteld door de gemeenteraad, maar dat het college wel een gedragscode wil laten onderschrijven door de initiatiefnemers;*
- *er in het Regieplan staat dat alle zienswijzen in juni 2015 verwerkt worden, maar dat navraag leert dat de Nota van Beantwoording tot mei 2016 op zich laat wachten;*
- *er nog geen duidelijkheid is omtrent het Verdrag van Meppen;*

*Overwegende dat*

- *nu sommige aanbevelingen wel en sommige aanbevelingen niet worden overgenomen in de ontwerp-Structuurvisie;*
- *er besluiten moeten worden genomen, terwijl er nog veel onduidelijk is;*
- *er te weinig tempo in de ontwikkeling van de windmolens zit, waardoor de gemeente mogelijk de regie dreigt te verliezen;*

*Roept het college van burgemeester en wethouders om de volgende acties te ondernemen:*

1. *voor de commissievergadering Wonen & Ruimte van 30 november 2015 de Gedragscode aan de raad aan te bieden, zodat deze in de raadsvergadering van 17 december 2015 kan worden vastgesteld;*
2. *voor de commissievergadering Wonen & Ruimte van 11 januari 2016 met een voorstel te komen welke aanbevelingen uit het eindrapport Platform Windkracht 3 overgenomen kunnen worden, zodat deze in de raadsvergadering van 28 januari 2016 kan worden vastgesteld;*
3. *voor de commissievergadering Wonen & Ruimte van 11 januari 2016 duidelijkheid te geven rondom het Verdrag van Meppen, zodat – waar nodig – een besluit genomen kan worden in de raadsvergadering van 28 januari 2016;*
4. *voor de commissievergadering Wonen & Ruimte van 14 maart 2016 de Nota van Beantwoording aan de raad aan te bieden, zodat – waar nodig – een besluit genomen kan worden in de raadsvergadering van 31 maart 2016;*

*En gaat over tot de orde van de dag.'*

Om ondertussen het proces niet onnodig uit te stellen of te vertragen komt de fractie van **mevrouw Hoogeveen** met het volgende amendement om de voorliggende besluittekst te vervangen. Daarbij beperkt mevrouw Hoogeveen zich tot het voorlezen van de besluittekst van het volgende amendement:

**Amendement 2: Structuurvisie Windenergie, eerste stap (D66 en Senioren Belang Noord)**

*'De raad van de gemeente Emmen in vergadering bijeen op donderdag 19 november 2015,*

*Aan de orde zijnde raadsvoorstel RA15.0084, 'Vaststelling Structuurvisie Windenergie, eerste stap', Constaterende dat*

- *er geen gedragscode is vastgesteld door de gemeenteraad, maar dat het college wel een gedragscode wil laten onderschrijven door de initiatiefnemers;*
- *er in het vastgestelde Regieplan nog geen beperkingen zijn opgenomen rondom ashoogte of tiphoogte;*

*Overwegende dat*

- *nu sommige aanbevelingen wel en sommige aanbevelingen niet worden overgenomen in de ontwerp-Structuurvisie;*
- *er acht zoekgebieden zijn vastgesteld die gelijk behandeld zouden moeten worden;*
- *er te weinig tempo in de ontwikkeling van de windmolens zit, waardoor de gemeente mogelijk de regie dreigt te verliezen;*

*Besluit de door het college voorgestelde beslispunten in het voorstel 'Vaststelling Structuurvisie Windenergie, eerste stap' te vervangen door de volgende:*

1. *in afwijking van het Regieplan Windenergie Emmen voorafgaand aan de vaststelling van de Structuurvisie 'Emmen, windenergie' de betrokken initiatiefnemers in de zoekgebieden uit te nodigen om:*
  - *hun belangstelling voor de ontwikkeling van een windparkinitiatief kenbaar te maken;*

- *een compensatie- en participatieplan voor omwonenden en belanghebbenden te overleggen, met als basis de in het Regieplan Windenergie Emmen vastgestelde randvoorwaarden, het amendement, de aangenomen motie over de tijdelijkheid van windmolens en de uitkomsten van de plan-MER;*
  - 2. *een deskundigentoets te laten uitvoeren op de uitgebrachte voorstellen van de initiatiefnemers, ter voorbereiding op de vaststelling van de Structuurvisie ‘Emmen, windenergie’ door de raad;*
  - 3. *voorstellen van initiatiefnemers te delen met omwonenden ter bespreking via een gebiedsproces per zoekgebied en voor de volgende fase, de realisatiefase, een gebiedsproces nader uit te werken;*
  - 4. *de initiatiefnemers de mogelijkheid te geven een variant op het onder 1. genoemde compensatie- en participatieplan in te dienen, waarbij mag worden afgeweken van de uitgangspunten, mits ook een volledig ingevuld compensatie- en participatieplan is uitgebracht als bedoeld onder punt 1;*
- En gaat over tot de orde van de dag.’*

**De heer Schoo** wil aan dit onderwerp niet zoveel woorden aan vuilmaken. Het standpunt van de Drentse Ouderenpartij is duidelijk: zij was tegen windmolens op land. Dat is zij nog. De fractie heeft hier totaal geen vertrouwen in en dat komt ook door minister Kamp in Den Haag: hij heeft een Rijkscoördinatieregeling ingesteld. De heer Schoo is naar het debat geweest in de provincie op 14 oktober jongstleden. Daar heeft hij dus ook een soort cabaretvoering bijgewoond, naar aanleiding waarvan hij tot de overtuiging is gekomen dat de gemeente Emmen helemaal geen regie heeft. Raad en college zitten hier maar wat af te spreken, maar worden overruled. Maar dat zal het standpunt van de DOP niet veranderen. Zij heeft de stukken gelezen en is gewoon tegen windenergie en tegen windmolens in de gemeente Emmen. En dat de fractie zal ook tegen blijven.

**De voorzitter** hoort het publiek applaudisseren hiervoor. Dit staat hij één keer toe. In een raads- of commissievergadering in Emmen is het namelijk altijd de gewoonte dat het publiek zich van steunbetuigingen onthoudt. Dus graag niet weer de volgende keer.

**De heer Scheltens** memoreert dat er deze avond voor de tweede keer in de maand november een extra raadsvergadering achter elkaar wordt gehouden. Wederom gaat deze over windenergie en wederom gaat het gepaard met uitstel, omdat de stukken onvolledig of te laat bij de raad zijn aangekomen. En wat nu voorligt, stemt de VVD allerm minst gelukkig en zeker niet tevreden.

Tijdens de begrotingsbehandeling heeft de burgemeester in niet mis te verstane bewoordingen als voorzitter van het college aangegeven dat raad en college in deze raadszaal elkaar met feiten dienen te beargumenteren en niet met gevoelens. De fractie van Wakker Emmen vroeg zelfs naar een feitenrelaas over de motie van 17 miljoen inzake het mensenpark. Welnu, onder punt 1 van het voorgestelde besluit staat dat de initiatiefnemers worden uitgenodigd om de Gedragscode te onderschrijven.

Feit 1. Er is nog geen Gedragscode Windenergie Emmen. Onder punt 1 van het voorgestelde besluit staat: ‘(...) *de in het Regieplan Windenergie Emmen vastgestelde randvoorwaarden, waaronder een afstand van 1.100 meter tot woongebieden en 500 meter tot individuele woningen*’.

Feit 2. De randvoorwaarde van 500 meter tot individuele woningen is niet door de gemeenteraad vastgesteld. Onder punt 2 van het voorgestelde besluit wordt gesteld: ‘(...) *de uitkomsten van het gebiedsproces Windkracht 3, de ontwerp-Structuurvisie Windenergie Emmen en de bijbehorende plan-MER als uitgangspunten hanteren*’.

Feit 3. De genoemde documenten zitten niet als bijlagen bij dit raadsvoorstel. Hoe kan de gemeente dan controleren of de voorstellen ook kloppen? Want deze documenten zijn nog niet door de gemeenteraad vastgesteld.

Feit 4. Op 27 november 2014 is door de gemeenteraad het Regieplan Windenergie Emmen vastgesteld. Op bladzijde 18 daarvan staat: ‘*De Structuurvisie zal vóór 1 juli 2015 aan de gemeenteraad worden geboden.*’ Zou dit raadsvoorstel dus niet een nieuwe tijdslijn met een nieuwe datum van vaststelling van de Structuurvisie moeten hebben? Want ook dat is inmiddels in afwijking van het Regieplan Windenergie Emmen.

Feit 5. het Regieplan Windenergie Emmen kent acht gebieden. In dit raadsvoorstel onder besluitpunt 1 staat nog steeds: '(...) *initiatiefnemers in de zoekgebieden.*'

Feit 6. Er worden dus ook initiatiefnemers uitgenodigd voor zoekgebieden die inmiddels afgevallen zijn. Zou de gemeenteraad niet eerst een besluit móéten nemen over de resterende zoekgebieden? Over de toetsingsgroep met initiatiefnemers het volgende. Op bladzijde 12 van het Regieplan staat: '*De initiatiefnemers die vóór 1 oktober 2014 een verzoek voor het plaatsen van windmolens ingediend hebben bij de gemeente Emmen, zullen op een nader te bepalen moment in fase 2, april-mei 2015, de gelegenheid krijgen om input te leveren en te reflecteren op de concept-Gedragscode en de bundeling van gebiedsontwerpen.*' Het doel van de Toetsingsgroep is vroegtijdig in het proces de mogelijk toekomstige dilemma's te identificeren.

Feit 7. Het Regieplan door deze gemeenteraad, vorig jaar vastgesteld, liet dus al ruimte voor de nu voorgestelde punten 1 en 2 van de voorgestelde besluittekst.

Feit 8. Het tuindersinitiatief is ook als een initiatiefnemer te beschouwen met een ingeleverd principeverzoek vóór 1 oktober 2014. In afwijking van het Regieplan wordt het tuindersinitiatief dus nu buitenspel gezet.

Feit 9. Op bladzijde 12 van het Regieplan staat: '*Met dit Regieplan wil de gemeente een transparant, open en eerlijk proces faciliteren en om dit te waarborgen wordt er een onafhankelijk persoon benoemd, die gevraagd of ongevraagd op het proces zal reflecteren en adviseren.*' Er wordt inmiddels op minimaal vijf punten afgeweken van het door de gemeenteraad vastgestelde Regieplan. Hoezo '*transparant, open en eerlijk*'?

Feit 10. Gebied Zwartembergerweg is een probleem vanwege het Verdrag van Meppen. In de commissievergadering van oktober heeft het college aangegeven dat er een goede kans is op ontheffing. De (Duitse) gemeente Haren reageert als volgt: '*Das Meppener Grenztraktat is ein Grenzvertrag und muß von der Bundesregierung Deutschlands in Berlin und der niederländischen Regierung in Den Haag beendet werden. Daher können auch wir keine Auskunft darüber geben, ob und wann eine Änderung des Grenztraktates folgt.*' Feit: dit antwoord van Duitse zijde is dus wezenlijk anders dan dat vanuit dit college – de heer Scheltens neemt aan dat het college deze Duitse zinnen heeft begrepen.

En dan heeft de VVD-fractie het nog niet gehad over het niet-behandelen van de 333 zienswijzen, dat er nog steeds gesproken wordt met Heli Holland en dat het zoekgebied Tuinbouwgebied Klazienaveen, zoals in het door de gemeenteraad vastgestelde Regieplan is beschreven, inmiddels is aangepast in de plan-MER ten nadele van deze initiatiefnemers.

De aanwezigen zullen het begrijpen: de VVD is hier niet gelukkig mee en heeft getracht met feiten en zonder emotie duidelijk te maken dat hier geen sprake is van een open, transparant en eerlijk proces. De fractie verwacht van het college heldere antwoorden op de door de VVD ingebrachte feiten en wellicht kan het college de mening van de onafhankelijke persoon, die benoemd is ter waarborging van dit eerlijke proces, met de gemeenteraad delen.

**De heer Leutscher** brengt in herinnering dat er in de commissie uitgebreid is gesproken over de politieke context van dit onderwerp. Het was hét thema van de laatste gemeenteraadsverkiezingen, waar één partij wel héél groot door geworden is. Die discussie wordt wat de heer Leutscher betreft ook hier weer gevoerd en als er behoefte is aan de zijde van de coalitiepartijen, dan daagt LEF! hen uit en zal de fractie hierover nog eens een uiteenzetting van zaken geven. Maar de aanwezigen begrijpen natuurlijk dat de heer Leutscher en zijn fractie wel een opvatting hebben over de situatie die nu gaande is, door niet vroegtijdig en niet bijtijds en met de best mogelijke inspanningen te voorkomen dat de windmolens worden geplaatst. En dan zit de gemeenteraad nu in de situatie dat er door haar nagedacht moet worden over wat zij moet gaan doen met de plaatsingsgebieden, een aantal randvoorwaarden en compensatieregelingen. Langzamerhand is ook te zien hoe de fractie van Wakker Emmen opschuift, zij gaat zaken inkleden, zij afstand neemt van de norm van 1.100 meter en zo steeds opnieuw een heilig huisje inlevert.

En zo wordt er ook gekeken naar draagvlak binnen deze raad om toch een meerderheid te krijgen om dit besluit erdoorheen te drukken. Dat erdoorheen drukken ligt dus niet aan de raad zelf – laat de heer Leutscher dat vooropstellen: dat is een democratisch proces. Maar wel als men kijkt naar de fase waar de gemeente nu zit. Want Platform Windkracht 3 heeft inmiddels wel aangetoond dat er geen draagvlak is: er is zelfs absoluút geen draagvlak. En nu worden de initiatiefnemers in de gelegenheid

gesteld om met kraaltjes en spiegeltjes naar de gebieden te gaan om te kijken of het op een bepaalde wijze lukt de inwoners daar de windmolens toch ‘door de strot te duwen’. Dat is de situatie waarvoor men nu voor staat: de politiek die de ruimte koopt om een ander de ruimte te bieden om toch nog eens te kijken wat de mogelijkheid is om draagvlak te creëren.

En de vraag die natuurlijk ook voorligt is: heeft de politiek van Emmen hier wel het maximale gedaan om te voorkomen dat die windmolens hier kwamen? Want een meerderheid van de zetels lag bij de partijen die tegen windmolens waren. De heer Leutscher heeft net al even een interruptie gedaan naar de fractie van Wakker Emmen en als LEF! kijkt naar de motie van 25 juni, een paar maanden geleden, dan was die buitengewoon duidelijk. En als LEF! het aantoonbare feit in ogenschouw neemt dat er gevolgen zullen zijn voor de toeristisch-economische potentie van deze gemeente, dan constateert de fractie van de heer Leutscher nogmaals dat de grootste partij, die tegen windmolens was, niet deze motie steunde om een onderzoek te doen naar deze feiten en ze mee te nemen in deze discussie. Dat geldt voor de wethouder van dezelfde kleur in het college: hij ontraadde zelfs de hele raad om deze motie te steunen. Dit omdat dit vraagstuk eigenlijk meegenomen had moeten worden, toen de raad sprak over het in november Regieplan 2014 en het hele besluitvormings- en uitvoeringstraject verder niet opgehouden moesten worden.

Nu staat de heer Leutscher hier deze avond en leest hij in de eerste regel in het raadsbesluit dat wordt voorgesteld om het in afwijking van het Regieplan nu toch weer anders te gaan doen. Met andere woorden: er is toch tijd, er is toch ruimte om de dingen weer anders te gaan doen. Alleen, er is geen tijd en ruimte om onderzoek te doen naar de economische consequenties hiervan voor deze gemeente. Maar daar staat de fractie van LEF! wél voor.

Het is verder aan de raad – en vooral aan de coalitiepartijen – om op zoek te gaan naar criteria, aandachtspunten en naar draagvlak binnen deze gemeente. LEF! is hierin als partij buitengewoon helder: deze gemeente zit niet te wachten op windmolens. De bevolking niet en de desbetreffende gebieden evenmin. En ook de fractie van de heer Leutscher gelooft nog steeds niet in de economische meerwaarde van windmolens in deze gemeente.

**De heer Van Heusden** memoreert dat er deze avond wordt gesproken over het raadsvoorstel ‘Vaststelling Structuurvisie Windenergie, eerste stap’. De facto is er echter sprake van een tussenstap. Zoals ook al door het college aangegeven betekent deze tussenstap dat wordt afgeweken van de oorspronkelijke planning. In haar bijdrage van in de commissie over dit raadsvoorstel heeft de ChristenUnie-fractie al aangegeven dat zij blij is met de houding van de provincie in dezen. Dit betekent in de ogen van de fractie dat de provincie begrip heeft voor de moeilijke keuzes die gemaakt moeten worden door dit college en in het verlengde hiervan uiteindelijk door de gemeenteraad.

B&W geven in hun voorstel aan dat de vaststelling van de Structuurvisie vóór de zomer van 2016 plaats moet vinden. De fractie van de heer Van Heusden roept het college dan ook op om serieus en hard aan het werk te gaan, teneinde het draagvlak voor dit lastige dossier zoveel mogelijk te vergroten. Daar zit volgens de ChristenUnie het eigenlijke probleem: er is te weinig draagvlak voor de komst van windmolens en daar moet aan gewerkt worden, vindt de fractie. Het is een vaststaand feit dat er windmolens komen. Deze raad heeft in het verleden herhaaldelijk uitspraken gedaan over windmolens. Ook met het coalitieakkoord heeft de raad in meerderheid gekozen om vooruit te kijken en onder condities mee te werken aan de plaatsing van windmolens.

Dat brengt de fractie van de heer Van Heusden tot de volgende kritische kanttekeningen in dezen. Het actief participeren en passief ondersteunen door de collegepartijen én wethouders van initiatieven, die blijven strijden tegen de komst van windmolens, draagt niet bij aan de vergroting van het draagvlak voor de aangekondigde Structuurvisie. In haar bijdrage van 14 oktober jongstleden heeft de ChristenUnie het college opgeroepen om door extra inspanningen binnen de verruimde termijn te komen tot een goed flankerend beleid, zeker ten gunste van bewoners die geconfronteerd worden met plaatsing van windmolens in hun directe woonomgeving. Het voorliggende besluit geeft daar een aanzet toe en geeft daar blijk van en dat stemt de fractie tot tevredenheid.

Ook naar aanleiding van de commissievergadering heeft de ChristenUnie eind oktober de aanvullende informatie ontvangen – waarvoor dank. Uiteraard roepen de antwoorden ook weer nieuwe vragen op. De heer Van Heusden wil kort een enkele vraag naar voren brengen. Ten aanzien van Heli Holland geeft het college bij onderdeel 1 ‘*Hoogtebeperkingen*’ aan dat men in overleg was en is met de provincie en het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Tevens geven B&W aan dat Heli Holland

zonodig bij het nog lopende overleg wordt betrokken en dat bevreemdt de fractie van de ChristenUnie. Als het een juridisch uitgemaakte zaak is, waarom is er dan nog overleg nodig?

Bij onderdeel 2 kan wellicht de ChristenUnie wat juridische haarkloverij worden verweten, maar zoals het verwoord staat in het besluit is dit juridisch onjuist. Het college stelt dat uit artikel 8, tweede lid blijkt dat artikel 8, eerste lid van Regeling Burgerluchthavens niet van toepassing is. Dat staat er niet. Lid 2 luidt namelijk: *'In afwijking van het eerste lid wordt het gebied met hoogtebeperkingen in verband met de vliegveiligheid van een luchthaven die uitsluitend gebruikt wordt voor helikopters, vastgesteld overeenkomstig (...)'* en dan volgt er volgens de heer Van Heusden nog een hele riedel aan allerlei besluiten die daarop van toepassing zijn. Maar er staat volgens hem expliciet niet dat artikel 8, eerste lid níét van toepassing is.

In punt 2 geeft het college aan dat in het Tuinbouwgebied Klazienaveen plek is voor vijf windmolens. In een naar mening van de ChristenUnie enigszins gekunstelde redenering komen B&W uiteindelijk tot het besluit om voor dit tuinbouwgebied geen voorstellen te vragen van de initiatiefnemers. De fractie is daarom ook voornemens om te stemmen vóór het amendement dat is ingediend door Wakker Emmen, het CDA en de PvdA.

De positie van de ChristenUnie in dit dossier is consistent vanaf het begin: de fractie vond en vindt het erg belangrijk dat de bevolking – zeker de omwonenden – én voldoende gecompenseerd worden én eventuele schadevergoedingen ontvangen. Er wordt in dit besluit een goede aanzet voor gegeven. Wellicht dat participatie van de omwonenden mogelijk is c.q. dat zij direct of indirect kunnen profiteren van de opbrengsten.

Tot slot: uit signalen uit de bevolking begrijpt de fractie dat er veel onbegrip is over de termijn van de behandeling van de zienswijzen. Kan het college dit proces versnellen? Het verschaft duidelijkheid aan de indieners van de zienswijzen én er kan serieus gewerkt worden aan de totstandkoming van een gefundeerde Structuurvisie.

**De heer Scheltens** hoort de heer Van Heusden aangeven dat het goed is dat er iets van een compensatiefonds komt en dat dit raadsvoorstel daar in ieder geval ook de mogelijkheid toe biedt. Maar ook in het Regieplan, dat de raad dus vorig jaar november heeft vastgesteld, staat al dat in de Gedragscode Windenergie de compensatie en de schadevergoeding worden opgenomen, evenals de bijdrage aan het Gebiedsfonds. Dus eigenlijk had dat allemaal allang gekund en had de raad dit raadsbesluit daar niet voor nodig gehad.

**De heer Van Heusden** is het daarmee eens, maar het is goed dat dit opnieuw benoemd wordt en expliciet vermeld wordt dat daaraan gewerkt wordt en dat het er komt. Dus dat juicht de ChristenUnie alleen maar toe.

**De heer Scheltens** zegt dat dat klopt. Maar de raad heeft eind vorig jaar al vastgesteld dat dat allemaal eigenlijk al vóór 1 juli 2015 had moeten. Het is toch raar dat de ChristenUnie nu vindt dat het goed is dat het nu nog een keer expliciet benoemd wordt? Het is een jaar later en dan moet het dus nog een keer benoemd worden om het nu eindelijk ten uitvoer te krijgen?

Zoals de fractie van **de heer Van Heusden** het begrepen heeft is het uitstel onder andere bedoeld om het draagvlak voor de komst van de windmolens te versterken. En als daaraan gewerkt kan worden door nog een keer te benoemen dat er gewerkt wordt aan compensatie, dan is dat de ChristenUnie een lief ding waard.

**Mevrouw Van der Woude** brengt in herinnering dat tijdens de commissie al het nodige is gezegd over deze eerste stap van de Structuurvisie – een tussenstap. Daarbij zijn er verschillende punten naar voren gebracht zoals 333 zienswijzen, waaronder die van Heli Holland. GroenLinks vraagt niettemin aan het college: waar is de regie? Wat komt er nu van de transparante wijze naar de bewoners toe, als de zienswijzen nu nog steeds niet beantwoord worden? En wat voor nut heeft het om met initiatiefnemers van alle zoekgebieden om tafel te gaan, als blijkt na indiening van de zienswijzen dat bepaalde zoekgebieden zouden afvallen? Initiatiefnemers en bewoners stoppen daar heel veel aandacht en energie in en doen daar heel veel moeite voor en uiteindelijk valt er een zoekgebied af. Waarom alle gebieden in onzekerheid laten?

De fractie van GroenLinks is ervoor om allereerst het beste zoekgebied uit te zoeken en dan komt het beste initiatief daar ook bij. Zij vraagt dus van het college om meer de regie in handen te nemen en die niet aan anderen over te laten. Wat zij zich verder afvraagt is: wat stelt de raad nu vast? Stelt zij vast wat door Windkracht 3 hier tussen neus en lippen ook wordt vastgesteld in plaats van dat het alleen maar aanbevelingen zijn? Dat is iets waarvan GroenLinks vindt dat het ook aan de raad voorgelegd moet worden. Want in het stuk staan dingen over nokhoogte en de eisen die daaraan gesteld worden, maar niets over de decibellen. Wordt, als de raad dit voorstel vaststelt, dit dan terzijde geschoven?

Verder heeft GroenLinks ook wel vragen over de termijn die er gesteld wordt: drie weken vóór het overleg met bewoners ten opzichte van acht weken voor het college om naar de raad te komen. verdienen de bewoners hier niet meer tijd voor? En gezien het feit dat het zo weinig draagvlak is denkt mevrouw Van der Woude ook dat hier meer tijd nodig voor is. Wat voor GroenLinks bovenaan staat is om bewoners niet veel langer meer in onzekerheid te laten en nu toch een keer tot een besluit te komen over waar de zoekgebieden komen. Op die manier is tot het beste initiatief te komen en kan daaruit ook de beste compensatie worden gehaald voor de inwoners die daar zijn.

Verder draagt de fractie het college op om nóg duidelijker te kijken naar de zienswijze van Heli Holland. Want als door deze zienswijze de Pottendijk afvalt, komt er verder ook een zoekgebied onder druk te staan dat door het college menigmaal in verschillende combinaties wordt genoemd. Wat dat betreft denkt mevrouw Van der Woude eigenlijk dat de gemeente op dit moment een stap te vroeg is. Het college dient de regie in handen te nemen en verder met daadkrachtige besluiten te komen.

**De heer Kruise** zegt dat Senioren Belang Noord, voor zover die nog niet door de vorige sprekers beantwoord zijn, met betrekking tot de Structuurvisie Windenergie Emmen nog een aantal vragen heeft.

Als eerste: zijn er al vorderingen gemaakt ten aanzien van de benadering van de initiatiefnemers van windmolenparken in Emmen? De fractie is benieuwd naar de mogelijke resultaten.

Is er al meer duidelijkheid over een compensatie- en participatieplan voor de omwonenden en eventueel andere direct betrokkenen? Senioren Belang Noord is van mening dat het van het grootste belang is dat de bewoners én direct betrokkenen in alle opzichten op een juiste en gedegen wijze gecompenseerd worden.

Hoe staat het met het gebiedsonderzoek naar Tuinbouwgebied Klazienaveen ten aanzien van windenergie en de daadwerkelijke kansen daarvan voor de ondernemers? Senioren Belang Noord zou graag van de wethouder willen horen hoe het daadwerkelijk staat met de stand van zaken met betrekking tot het aanwijzen van de locaties voor windenergie.

Tevens had de fractie van de heer Kruise nog een vraag over hoe het staat met het Verdrag van Meppen, inmiddels ook aangekaart door de collega's van D66. Graag zou Senioren Belang Noord in de volgende fase wél inzicht willen krijgen in de opstelling van de windmolens in de diverse gebieden. Tot slot benadrukt de fractie nog eens dat haar er alles aan gelegen is dat er goede afspraken gemaakt worden over de verdeling van de lusten én de lasten van de direct betrokkenen.

**De voorzitter** gaat nu over tot de beantwoording door het college. Het woord is aan wethouder Van der Weide.

#### *Reactie college*

**Wethouder Van der Weide** heeft verschillende partijen de opmerking al horen maken, maar hij wil het ook nog weleens benoemen: het gaat deze avond niet over de locaties maar om het proces en wel om daarmee af te wijken van het Regieplan zoals dat vorig jaar is vastgesteld. Waarom stelt het college dat voor? In het Regieplan heeft de raad het college de opdracht gegeven om de begrippen compensatie, gebiedsfonds en de participatiemogelijkheden verder vorm te geven en te komen tot een Emmense gedragscode. Het gebiedsproces heeft het college veel geleerd en ook veel opgeleverd, maar het geeft nog onvoldoende antwoord op welke wijze omwonenden gecompenseerd gaan worden. En deze extra tussenstap moet het mogelijk maken om de Gedragscode verder uit te werken en deze voor te leggen bij het vaststellen van de Structuurvisie, die duidelijk maakt hoe omwonenden gecompenseerd zullen gaan worden.

**De heer Eggen** informeert in hoeverre zich in het tweede aandachtspunt de passage *'de Gedragscode onderschrijven'* in het voorgestelde besluitpunt 1 verhoudt tot wat de wethouder zojuist aangaf.

**Wethouder Van der Weide** zegt daar zometeen nog op terug te komen.

Die extra tussenstop doen B&W om een aantal redenen. Zij vinden dat de compensatie voorafgaand aan de vaststelling van de Structuurvisie duidelijk moet zijn en dat is ook conform het Regieplan. Daarnaast heeft Windkracht 3 ook aangegeven dat het verstandig is om de positie van omwonenden te versterken en dat kan het college het beste doen door compensatie en de duidelijkheid daarover vóór vaststelling van de Structuurvisie te geven. Daarmee is zowel het college als de gemeenteraad in staat om bij het vaststellen van de Structuurvisie de wijze waarop omwonenden in het gebied gecompenseerd zullen gaan worden, mee te laten wegen bij de vaststelling van de verschillende gebieden.

Verschillende partijen hebben vragen gesteld als het gaat om het Tuinbouwgebied Klazienaveen. En zoals in de commissievergadering reeds is aangegeven door de heer Van der Weide zou het college met extra informatie naar de raad toekomen. Dat heeft men gedaan door middel van de raadsbrief van 27 oktober. De wethouder denkt dat het daarbij goed is om aan te geven dat de locatie van het tuinbouwgebied ook ontwikkelbaar is zonder daarbij het tuindersinitiatief nodig te hebben voor de benodigde vijf windmolens.

**Mevrouw Hoogeveen** wijst erop dat de raad de zoeklocaties voor windenergie heeft vastgesteld en hoeft nu alleen nog maar naar de kaarten te kijken. De zoeklocatie Tuinbouwgebied Klazienaveen omvat meer dan alleen gemeentelijke grond en volgens mevrouw Hoogeveen heeft de raad een zoeklocatie vastgesteld en niet de eigenaren van die gronden.

**Wethouder Van der Weide** geeft nu wellicht een technisch antwoord, maar het geeft hopelijk wel een verklaring voor de discussie die over de grondposities en het eigendom in het tuinbouwgebied gaat. Het zoekgebied, zoals dat in het Regieplan is vastgesteld – net als de Belemmeringenkaart – ging uit van vier molens. Het college stelt dat op basis van de overeenkomst die getekend is door de drie initiatiefnemers, er een reële kans is dat er een vijfde molen buiten dat zoekgebied kan worden geplaatst en dat voor B&W voldoende aanleiding is geweest om het zoekgebied op te nemen. Dat betekent dat binnen het zoekgebied zoals dat is vastgesteld in het Regieplan, er destijds vier molens nodig waren en het daarbij om 100 procent eigendom van de gemeente gaat. Inmiddels is duidelijk dat in datzelfde zoekgebied, zoals dat is vastgesteld in het Regieplan – dat heeft te maken met de wijziging binnen het Handboek van Externe Veiligheid – er wel vijf molens realiseerbaar binnen dat grondgebied. En kijkend naar het Regieplan en de constructie waarvoor de gemeente destijds had moeten gaan – namelijk dat er vier molens op gemeentelijke grond konden worden geplaatst – bepaal je bij de project-MER uiteindelijk waar die vijfde molen geprojecteerd zal worden. Het vervallen van de wettelijke bescherming van de initiatiefnemers was destijds voldoende aanleiding voor het feit dat daar ruimte was ontstaan in het gebied voor die vijfde molen. Maar waar dan die vijfde molen uiteindelijk geprojecteerd zou moeten worden, zal duidelijk moeten gaan worden in de project-MER. Dus het zoekgebied zoals dat door de raad is vastgesteld in het Regieplan bestaat voor 100 procent uit grond in eigendom van de gemeente. Dat zoekgebied is nog steeds hetzelfde, met dien verstande dat in het in november vorig jaar vastgestelde Regieplan er vier molens mogelijk waren en dat het nu om vijf gaat.

**Mevrouw Hoogeveen** heeft weleens eerder hier in de raad gezegd dat ook vrouwen kaart kunnen lezen. Maar kijkend in het Regieplan was er wel degelijk rekening gehouden met ruimte voor de initiatiefnemers. Dus zij vindt het nu een rare discussie worden als het college zegt dat de gemeente die tuinders niet meer nodig heeft en zij nu dit kan doen. Dat terwijl er aan alle kanten in het Regieplan staat dat de gemeente de initiatiefnemers een eerlijke kans wil geven onder de noemer 'samen sterk' – mevrouw Hoogeveen heeft daar zonet nog iets over voorgelezen. Dus in haar beleving heeft de raad een mooi ovalen gebied omcirkeld en daar zit ook een gedeelte van het gebied van de tuinders in. En die hebben andere voorwaarden – zoals de wethouder ook ongetwijfeld weet – omdat het dan om bedrijfswoningen gaat.

Met goedvinden van mevrouw Hooegeveen zou **wethouder Van der Weide** zijn bijdrage over het tuinbouwgebied even willen afmaken.

**De voorzitter** oppert dan dat in ieder geval eerst nog even de vraag van de heer Scheltens beantwoord wordt en dat de wethouder dan de gestelde vragen over het tuinbouwgebied verder afhandelt. En daarna is er gelegenheid voor discussie.

Volgens **de heer Scheltens** is wat de wethouder hier stelt, gewoon pertinent niet waar. In het vorig jaar vastgestelde Regieplan is volgens hem een van de uitgangspunten geweest dat er een gebied moest zijn waarbij het minimaal om vijf molens moest gaan. Dat is de reden dat vorig jaar het tuinbouwgebied niet onderdeel was van de commissievergadering van 10 november. De raadsvergadering van 20 november 2014 is zelfs een week uitgesteld omdat initiatiefnemers aankwamen met milieuruimte in het tuinbouwgebied en dat daardoor de mogelijkheid was om een vijfde molen te plaatsen. Dát was de reden waarom het tuinbouwgebied toegevoegd is. Dat is punt 1. En het tweede punt is – de heer Scheltens heeft hier de kaart vóór zich: er is een stippellijn getekend en die gaat om het gebied van de tuinders. Dus als wethouder Van der Weide hier deze avond nog eens een keer durft te beweren dat het gebied zoals dat hier omcirkeld is, alleen maar uit gemeentegronde bestaat, dan vertelt hij hier een leugen.

**Wethouder Van der Weide** wil eerst even op het eerste ingaan en verwijst daarbij ook maar even naar de tekst zoals die vorig jaar is vastgesteld in het raadsvoorstel. Hij citeert daar nu letterlijk uit: *‘Als uit het plan van de initiatiefnemers blijkt dat de vier molens voldoen aan de voorwaarden door participatie van bedrijven en woningen in het te ontwikkelen windmolenproject, zien de initiatiefnemers mogelijkheden voor het bouwen van een vijfde molen.’* En dat is voor het college van B&W aanleiding geweest om het zoekgebied waar destijds vier molens konden worden gerealiseerd, op te nemen. Dit omdat er een reële kans zou bestaan dat in de verdere uitwerking van de project-MER, door de overeenkomst die de tuinders het college hebben laten zien, een vijfde molen buiten het zoekgebied zou kunnen worden gerealiseerd. Daarmee hebben het college aangegeven, het tuinbouwgebied een kans te willen geven.

**De heer Eggen** stelt het gebied zoals het nu met een stippellijn op de kaart staat in het Regieplan, dat de raad vorig jaar heeft aangenomen, niet alleen gronden van de gemeenten begrenst. Binnen die stippellijn grenzen ook gronden van de tuinders.

**Wethouder Van der Weide** heeft eerder deze dag nógmaals navraag laten doen hoe het zit met de eigendomssituaties van de gronden in het zoekgebied Tuinbouwgebied Klazienaveen zoals dat door de raad vorig jaar is vastgesteld. En daaruit blijkt dat de gronden in dat zoekgebied voor 100 procent en dus volledig eigendom van de gemeente zijn.

Zoals de raad in de brief ook heeft kunnen lezen maakt het college een onderscheid tussen het tuinbouwgebied en de overige zes locaties en dat doen B&W ook met een reden. Gezien de grondpositie van de gemeente Emmen is zij in staat om compensatie en financiële participatie door middel van bijvoorbeeld een aanbesteding ook privaatrechtelijk af te dwingen. En door haar dominante positie in dat zoekgebied verschilt dat ook wezenlijk van de andere zes gebieden. Daarom kiest het college er ook voor om een andere route te kiezen voor deze locatie en wil daarbij ook alle opties openhouden.

Wethouder Van der Weide heeft daarbij ook drie opties in de commissievergadering geschetst en hij wil die hier nogmaals onder de aandacht brengen. Indien de tuinbouwlocatie ontwikkeld gaat worden, is grofweg te kiezen voor een erfpachtconstructie, een aanbesteding of het zelf ontwikkelen. Om in ieder geval nu nog geen keuze te maken over op welke wijze dit gebied mogelijk ontwikkeld gaat worden, hebben B&W ervoor gekozen om een marktonderzoek te doen en daarmee de mogelijkheden en kansen die windenergie biedt voor het tuinbouwgebied, in ieder geval in kaart te brengen. Daarmee sluit het college het tuinbouwgebied niet uit, want ook binnen het onderzoek zullen bestaande en nieuwe initiatieven worden betrokken.



**De heer Eggen** heeft de wethouder – en trouwens het hele college – al wel vaker horen zeggen dat hij het heel belangrijk vindt dat vooral plaatselijke ondernemers ingezet worden. Nu komt er een fantastisch initiatief vanuit de tuinbouw en zegt het college dat men dat toch op drie andere manieren gaat doen. In hoeverre moet dat dan nog blijven bestaan? De heer Eggen bedoelt: hier komt een initiatief van tuinders die zelf alternatieve energie willen gaan opwekken, een prachtig initiatief vanuit de gemeente zelf. Hoe moet D66 dat dan met eerdergenoemde uitspraak van het college rijmen?

De insteek van **wethouder Van der Weide** is dat op het moment dat dit gebied aangewezen wordt en ontwikkeld moet gaan worden, het beste voorstel ontwikkeld moet gaan worden. De mogelijkheid om vijf molens op gemeentelijke grond te realiseren biedt extra mogelijkheden voor bijvoorbeeld een aanbesteding. Dus het voorstel van B&W is om eerst te mogelijkheden en kansen in kaart te gaan brengen en op basis van alle onderzoeksinformatie – daarin neemt het college bestaande en misschien ook wel nieuwe initiatieven mee – wil men uiteindelijk een keuze gaan maken op welke wijze, mits je ervoor kiest dit gebied te ontwikkelen, dat dan het beste kan, zodat het beste voorstel uiteindelijk ook ontwikkeld gaat worden.

Dan komt de heer Van der Weide bij Heli Holland: daar is een aantal vragen over gesteld. Hij wil de twee zaken, die ook benoemd staan in de brief, ook hier nogmaals aanhalen. Dat is in de eerste plaats de uitspraak van de Raad van State in de zaak-Teuge: daar wordt 5.100 meter aangehaald en dat zou betekenen dat in een straal van 5.100 meter rondom Heli Holland geen objecten hoger dan 100 meter zouden mogen worden geplaatst. Het college heeft in zijn brief nogmaals aangegeven dat dit voor Heli Holland in dit geval niet geldt en dit ook geen belemmering vormt voor het zoekgebied van Pottendijk. Het tweede punt is het Luchthavenbesluit: daarbij is een vergunning verleend door de provincie als bevoegd gezag. Vanuit de vigerende vergunning is er geen sprake van hoogtebeperkingen in de noord-zuidzone. Waar wel een hoogtebeperking voor geldt is die voor de oost-westzone, die ook op de tekening in de brief is aangegeven. Daarin hebben B&W ook aangegeven dat er gesprekken gaande zijn tussen de provincie, ILT en Heli Holland, waarbij de gemeente Emmen ook op de hoogte wordt gehouden. De laatste tussenstand heeft het college op dinsdagavond 17 november jongstleden mogen ontvangen en die is dat de provincie voornemens is om de vergunning te gaan herzien. Daarbij is door de gedeputeerde aangegeven dat de inzet van de provincie zal zijn dat het zoekgebied Pottendijk minimaal wordt aangetast, maar dat ook recht wordt gedaan aan de belangen van Heli Holland. Voor het voorliggende voorstel heeft dat geen consequenties, maar het lijkt wethouder Van der Weide wel goed de raad hiervan op de hoogte te stellen.

Een ander punt dat door verschillende fracties naar voren is gebracht, is hoe het staat met het Verdrag van Meppen. Op dit moment is het nog geen vereiste om die ontheffing voor elkaar te hebben. Juist door dit voorstel heeft het college ook extra tijd om dat zorgvuldig verder op te gaan pakken en de wethouder heeft er alle vertrouwen in dat het college bij het vaststellen van de Structuurvisie zich heeft op de ontheffing als het gaat om de grenslocatie.

Zoals **de heer Scheltens** zojuist al had geciteerd heeft de Duitse gemeente Haren daar toch wel een wat andere zienswijze op. De heer Scheltens weet niet wanneer, maar zou bijna niet durven beweren óf er wel een ontheffing komt. Dus dat geluid komt vanuit Duitse zijde. Wat geeft de wethouder dan het vertrouwen dat de gemeente die ontheffing vóór 1 juli daar wél heeft?

**Wethouder Van der Weide** antwoordt dat de provincie Drenthe, de gemeente Emmen, maar ook de gemeente Haren hebben aangegeven – dat is ook zo uitgesproken in verschillende bestuurlijke overleggen met zowel de provincie als de gemeente Haren – de ontheffing mogelijk te willen maken. Dan heeft men nog te maken met de Landskreis en die geeft aan wel iets te voelen voor een ontheffing, maar dan moet er wel een bijzondere situatie zijn. Het grensoverschrijdende karakter, ook vanuit de Smart Regions-project, maakt het dat het een bijzonder project is. De gesprekken zijn op dit moment nog gaande en dat geeft wethouder Van der Weide in ieder geval voldoende vertrouwen om bij het vaststellen van de Structuurvisie zicht te hebben op de ontheffing voor de grenslocatie.

**De heer Scheltens** hoort de wethouder het hebben over de provincie en de Landskreis, terwijl de gemeente Haren het juist heeft over de Bundesregierung in Berlijn en de Nederlandse regering in Den Haag. De wethouder zegt nu alleen in overleg te zijn met de gemeente Haren, maar nogmaals: die zegt

dat beide nationale regeringen daarvoor bevoegd zijn. Geeft de wethouder nu aan dat als de Landskreis mee zou werken, de ontheffing al geregeld is?

**Wethouder Van der Weide** erkent dat die feitelijk dan nog niet geregeld is, maar er dan wel een serieuze kans is dat de ontheffing uiteindelijk ook verleend gaat worden. Beide rijksoverheden geven aan dat op het moment dat er op lokaal niveau overeenstemming is, er wel een gereede kans is dat die ontheffing ook voor elkaar komt. Daarvoor is het wel van belang dat de Landskreis daarbij aanschuift en instemming geeft voor de ontheffing.

Er zijn door verschillende partijen ook nog wat vragen gesteld en opmerkingen gemaakt en die probeert de wethouder van een antwoord te voorzien. Wakker Emmen vraagt of er in de Gedragscode ook een gelijke verdeling als het gaat om compensatie. Wethouder Van der Weide wil op dit moment juist niet vooruitlopen op die Gedragscode, omdat het college juist dit proces wil gaan vormgeven en uiteindelijk – op basis van de voorstellen die moeten worden uitgebracht, maar ook het gebiedsproces dat nog moet gaan plaatsvinden – een Gedragscode wil gaan opstellen en ook vaststellen.

Als deze avond de meerderheid van de raad vóór dit raadsvoorstel gaat stemmen, dan gaat **de heer Scheltens** ervanuit dat de raad er tegelijk alvast mee instemt dat initiatiefnemers de Gedragscode moeten onderschrijven – een gedragscode die nog niet bekend is. Daar zou de heer Scheltens zich niet senang mee voelen, dus hoe ziet het college dit?

**Wethouder Van der Weide** zegt dat stap 1 is om die Gedragscode te gaan uitwerken en verder uit te schrijven. Dus het op dit moment onderschrijven daarvan is niet aan de orde. Het proces wordt ook dusdanig vormgegeven dat wordt gestart met het uitvragen om te komen tot biedingen. Daarna wordt ook het gebiedsproces vormgegeven en uiteindelijk moet dat resulteren in een Gedragscode, waarbij het college de initiatiefnemers gaat vragen om die code te onderschrijven.

**De heer Scheltens** memoreert dat in het oorspronkelijke Regieplan een keurige tijdslijn stond met redelijk gedateerd per maand wanneer alle stappen plaats zouden gaan vinden. Nu staan er bij punt 1 ‘in afwijking van’ begrippen als ‘belangstelling’, ‘Gedragscode’, ‘compensatie’ en ‘participatie’: de heer Scheltens proeft uit de woorden van de wethouder dat daar een héle lange termijn overheen gaat. Is het dan niet verstandig om ook een nieuwe tijdslijn aan de gemeenteraad voor te stellen? Want het is dus niet zo dat in het uitvragen meteen de Gedragscode onderschreven hoeft te worden?

**Wethouder Van der Weide** antwoordt dat die laatste conclusie juist is. Hij heeft zojuist de stappen uitgelegd zoals het college die voor zich ziet. In het raadsvoorstel zit overigens wel een globale planning, waarbij het college in het tweede kwartaal van volgend jaar de raad de Structuurvisie wil voorleggen en ter vaststelling wil aanbieden. Volgens de heer Van der Weide geeft dat ook een antwoord van de vraag wanneer de raad de Structuurvisie tegemoet mag zien.

**Mevrouw Hoogeveen** denkt toch dat als basis de uitkomsten van het gebiedsproces een beetje worden meegenomen in de Gedragscode – er is een ontwerp bij gevoegd. Dus zij neemt ook aan dat die voor een deel leidend zullen zijn. Geeft die Gedragscode op dit moment mogelijkheden voor bijvoorbeeld de hoogte: hoger dan 150 meter maar dan geen obstakelverlichting? Dit terwijl er nu een besluittekst voorligt waarin staat dat hoogte niet meer dan 150 meter zal zijn, omdat de gemeente die verlichting niet wil. Dat lijkt de fractie van D66 redelijk essentieel. Volgens mevrouw Hoogeveen wijst alles erop dat de wethouder nu de motie van D66 overneemt, zodat stapsgewijs met elkaar de juiste dingen kunnen worden afgesproken. Dit houdt in: eerst de Gedragscode, dan zijn de randvoorwaarden afgetikt en dan zijn de vervolgstappen bekend, zodat de raad uiteindelijk de Structuurvisie kan vaststellen waarin het voor alle partijen helder is wat er allemaal vaststaat.

**Wethouder Van der Weide** heeft de motie van D66 nog niet helemaal kunnen lezen, maar het overnemen lijkt hem op dit moment, de eerste termijn van mevrouw Hoogeveen gehoord hebbende, niet verstandig. Als het gaat om de hoogte waaraan zij refereert, heeft het college in de ontwerp-Structuurvisie de belangrijke uitkomsten uit het gebiedsproces een plek willen geven. Het voorkomen van lichthinder was daar een heel belangrijk punt bij. Om dat tegen te gaan dient een molen niet hoger

te zijn dan 150 meter, omdat je dan geen verplichting hebt tot het installeren van verlichting. En als mevrouw Hoogeveen het raadsvoorstel goed heeft gelezen – en daar gaat wethouder Van der Weide vanuit – dan ziet zij ook dat het college aan de ene kant een variant vraagt die mede gebaseerd is op de ontwerp-Structuurvisie. Anderzijds biedt men daarin ook de mogelijkheid om daar een tweede bieding te gaan doen die daarvan afwijkt, zodat in het gebiedsproces ook duidelijk gaat worden waar men de voorkeur aan geeft en er ook iets te vergelijken valt.

**Mevrouw Hoogeveen** wil twee zaken inbrengen. Ten eerste, de belangrijkste uitkomsten uit het gebiedsproces: wie heeft die afweging gemaakt? Dat is precies wat D66 bedoelt. Er zijn heel veel aanbevelingen gedaan – mevrouw Hoogeveen heeft daar in haar betoog het een en ander over genoemd. De gemeente gaat niet hoger dan 150 meter, maar zij kan tóch hoger dan 150 meter gaan. De gemeente wil voor minder windmolens: dat betekent dus een groter vermogen en dus worden zij hoger. Wat wil het college nu? Dat is precies wat mevrouw Hoogeveen, namelijk dat de raad moet gaan vaststellen welke uitkomsten of welke aanbevelingen zij wil overnemen: dan is dat meteen een basis voor die Gedragscode en dan lijkt dit mevrouw Hoogeveen eerlijker. Want nu zegt de gemeente aan de ene kant niet boven de 150 meter uit te willen gaan, maar als men het toch doet, moet men aangeven hoe men dat doet. Daar heeft volgens de D66-fractie nóg niemand iets aan.

**Wethouder Van der Weide** legt uit dat de raad dat besluit deze avond niet hoeft te nemen, omdat de drie belangrijke pijlers – het Regieplan, het gebiedsproces en de MER – maar ook het onderdeel van wat de omgeving mag verwachten aan compensatie, de pijlers zijn waarop de besluitvorming wordt gebaseerd. B&W hebben er juist voor gekozen om niet voor te schrijven dat men alleen maar aan beperkte voorwaarden mag voldoen en daar de bieding op mag uitbrengen. Het college biedt nu ook juist de ruimte om daarvan af te wijken, zodat in de volle breedte ook tot een vergelijking kan worden gekomen op welke wijze een initiatiefnemer uiteindelijk voor compensatie gaat zorgen. De heer Van der Weide noemt maar even een voorbeeld. Vanuit het gebiedsproces is aangegeven dat men waarde hecht aan die maximumhoogte van 149 meter in verband met de lichthinder. Welnu, op het moment dat er een voorstel wordt gedaan dat daarvan afwijkt, maar dat wel andere voordelen kent voor dat gebied, is het juist ook interessant om te weten hoe daar in het gebiedsproces weer op gereageerd wordt. Dus mevrouw Hoogeveen stelt juist voor om stap voor stap het besluit te gaan nemen en het college stelt juist voor om al die informatie te betrekken bij die definitieve afweging.

De fractie van **mevrouw Hoogeveen** heeft geconstateerd dat er nogal wat aanbevelingen zijn gedaan. En zij begrijpt dat, want het is een complex dossier en de belangen zijn groot: niemand wil een windmolen in zijn omgeving. Dus dat er niet een eenduidig antwoord uit voortkomt, is begrijpelijk: het vergt een goede afweging. Nu is er een aantal suggesties c.q. aanbevelingen overgenomen, maar een aantal dat in de ogen van D66 heel wezenlijk is, niet. Wat de fractie dus wil is om met elkaar afstemmen welke aanbevelingen er worden overgenomen. Dan heeft men het volgens D66 helderder.

**Wethouder Van der Weide** geeft te kennen dat de uitvraag gebaseerd moet worden op een aantal uitgangspunten. De insteek van het college is daarbij: niet dichttimmeren, maar in de breedte de mogelijkheden geven om een voorstel in te dienen. Uiteindelijk zijn er straks twee gebiedsprocessen: het gebiedsproces met de uitkomsten die nu bekend zijn en op basis van het compensatievraagstuk wordt er uiteindelijk een tweede gebiedsproces georganiseerd. Uiteindelijk komt alle informatie bij de definitieve afweging weer op tafel en dan is het zowel aan het college als aan de raad om een afweging te laten plaatsvinden en een besluit te nemen op basis van welke zaken men uit de MER belangrijk vindt en welke men uit het gebiedsproces belangrijk vindt. En als de raad bepaalde zaken mist vanuit het gebiedsproces in de uitvraag die zij daarin wél graag wil zien, is het, denkt de wethouder, goed dat de raad die nu aangeeft. Want dan kunnen B&W die nog meenemen in de uitvraag. Want de raad neemt deze avond geen onomkeerbaar besluit. Wethouder Van der Weide denkt dat dat ook goed is om te vermelden.

In aanvulling op D66 heeft **de heer Scheltens** nog een vraag. Mevrouw Hoogeveen vraagt of het misschien niet beter zou zijn om de gemeenteraad hierover te laten beslissen. De wethouder zegt

steeds: 'We hebben dit' en 'We hebben dat'. Dat is inderdaad zoals het college de uitgangspunten geformuleerd heeft. Maar volgens de heer Scheltens moet de gemeenteraad daarover besluiten.

Het tweede punt dat de wethouder zegt is dat er een tweede gebiedsproces komt. Terwijl er in het eerste gebiedsproces, zoals dat in het Regieplan omschreven staat, volgens de VVD al voldoende ruimte was geweest om dat allemaal te doen.

Het derde punt is dat de wethouder zegt dat als de raad nog aanbevelingen en dergelijke wil toevoegen, haar dat vrij staat. Maar de VVD-fractie had ook in de eerste termijn al aangegeven dat in beslispunt 2 staat *'de uitkomsten van het gebiedsproces Windkracht 3 ontwerp-Structuurvisie en de bijbehorende plan-MER'*. Waarom zitten die documenten dan niet als bijlagen bij dit raadsvoorstel? Want dan had de raad daar inderdaad over kunnen beschikken en had zij misschien inderdaad ook kunnen zien wat de motivatie is om tot deze drie punten te komen. Maar die stukken heeft de raad niet.

**Wethouder Van der Weide** brengt in herinnering dat als het gaat om de uitkomsten van het gebiedsproces onder leiding van Windkracht 3, er hier twee keer een informatiebijeenkomst is georganiseerd, waarbij de raad ook de tussenstand is gepresenteerd. Daarnaast is ook het rapport van Windkracht 3 naar de raad verzonden. Uiteindelijk kan de wethouder zich voorstellen dat het gebiedsproces onderdeel is van het afwegingskader op basis waarvan de keuzes worden gemaakt voor de gebieden. Maar die vraag ligt hier deze avond niet voor, uiteindelijk is deze extra tussenstap bedoeld om het compensatievraagstuk helderder en beter naar de voren te krijgen, zodat de raad dat ook kan meewegen bij de definitieve afweging in het tweede kwartaal van 2016. En het gebiedsproces dat inmiddels is opgeleverd, zal daarbij ook aan de orde komen, evenals het tweede deel – om het zo maar even te noemen – en de MER.

De Partij van de Arbeid stelt een vraag over de grondposities en de uitvraag. Zij vraagt daarbij of haar interpretatie dat de gronden in beheer ook meegenomen worden in de uitvraag en dat daarmee ook in behandeling wordt genomen, een juiste is. Dat kan wethouder Van der Weide alleen maar bevestigen. Iets soortgelijks werd ook door het CDA gevraagd en ook die interpretatie kan hij alleen maar bevestigen.

De VVD heeft een aantal feiten benoemd. Met een aantal daarvan heeft de heer Van der Weide meegeschreven. Als gaat om die 500 meter, dan is die wel degelijk in het Regieplan vastgelegd en daarmee ook door de raad vastgesteld. Dus terwijl de heer Scheltens betwist of dat wel een feit is, kan wethouder Van der Weide dat bestrijden: het is wel degelijk een feit.

**De heer Scheltens** verzoekt de wethouder hem de desbetreffende passage even te citeren.

**Wethouder Van der Weide** kan wel het bladzijdenummer noemen.

**De heer Scheltens** zou dat nummer graag willen horen.

Volgens **wethouder Van der Weide** staat die passage op bladzijde 16.

**De heer Scheltens** ziet daar inderdaad die 500 meter staan, want dat is de geluidsbuffer rondom woningen. Dat is alleen maar voor de inventarisatie, dat is geen besluit. In het besluit bij de gebiedskeuze staat een criterium genoemd en dat criterium is 1.100 meter: en die is meer dan de wettelijke afstand, circa 450 meter. Dat is wat de raad besloten heeft.

**Wethouder Van der Weide** stelt dat over die 500 meter wel degelijk een besluit is genomen. Dat is ook vertaald in de Belemmeringenkaart die de raad vorig jaar november ook heeft vastgesteld.

Dan het derde vraagpunt van de VVD, waarbij zij vraagt om een nieuwe datum. Zojuist heeft de heer Van der Weide al aangegeven dat die in het tweede kwartaal van 2016 zal liggen. De heer Scheltens veronderstelt dat het tuinbouwinitiatief buitenspel wordt gezet. De wethouder heeft zojuist al aangegeven dat in het onderzoek dat het college binnen het tuinbouwgebied gaat uitvoeren, naast nieuwe ook bestaande initiatieven zullen worden betrokken. Het tuindersinitiatief wordt niet buitenspel gezet, er wordt deze avond ook geen besluit genomen over welke locatie dan ook. Dus stelt dat de VVD volgend jaar de keuze wil maken ten gunste van het tuindersinitiatief, dan heeft zij daarvoor nog alle ruimte.

Als de wethouder dan toch bezig is met de beantwoording van zijn vragen, dan wil **de heer Scheltens** de wethouder ook gelijk vragen om van de onafhankelijke persoon, die het proces moet waarborgen, aan te geven of deze al benoemd is.

**Wethouder Van der Weide** zegt dat die nog niet benoemd is. Dat zou ook wel wat voorbarig zijn, omdat er deze avond nog een besluit moet worden genomen.

**De heer Scheltens** memoreert dat vorig jaar op 28 november het Regieplan is vastgesteld is en volgens hem is toen het proces daartoe beginnen te lopen. Want in het Regieplan staat dat dit proces loopt van 28 november 2014 tot 1 juli 2015. En om het proces te bewaken heeft de raad besloten dat er een onafhankelijk persoon benoemd wordt ter waarborging van het eerlijke proces. Dus de wethouder kan nu wel zeggen dat dat nu wel wat laat is omdat er nog een besluit moet worden genomen. Tegelijk is het Regieplan al vorig jaar november vastgesteld. Dus waarom is die onafhankelijke persoon, zoals deze gemeenteraad die vastgesteld heeft, een jaar na dato nog niet benoemd? Want als de raad die benoemd had, dan had zij deze avond waarschijnlijk ook al een verslag kunnen krijgen, onderbouwd met feiten, met het antwoord op de vraag waarom het college die datum 1 juli 2015 niet heeft gehaald en waarom er nu een tussenstap moet komen.

**Wethouder Van der Weide** legt uit dat zijn laatste antwoord even gebaseerd was op het feit dat het college in dit voorstel inzake de extra tussenstap ook een deskundigentoets wil laten plaatsvinden. Vandaar zijn antwoord dat die persoon nog niet is aangesteld, omdat het besluit over deze tussenstap nog niet is genomen. Een aantal uitgangspunten vanuit het Regieplan had met name ook te maken met de factor tijdsdruk die op het Regieplan zat. Wethouder Van der Weide moet ook zeggen dat het college na voorleggen van dit Regieplan aan de provincie, de provincie van mening was dat bepaalde zaken hieruit nog onvoldoende waren uitgewerkt. Vandaar dat het college er nu juist voor kiest om die extra tijd te nemen om een aantal zaken dat nog niet was uitgewerkt in het Regieplan, in deze extra tussenstap nader uit te werken.

**De voorzitter** ziet dat de heer Scheltens wederom wil interrumpen. Dat wordt dan de laatste keer over dit onderwerp, hij kan daar straks ook nog in de tweede termijn nog een keer op terugkomen.

**De heer Scheltens** stelt volgens hem een simpele vraag en hij krijgt een ontwijkend antwoord. De vraag is als volgt. Deze gemeenteraad heeft vorig jaar 28 november het Regieplan vastgesteld. In dat Regieplan staat: *'Met dit Regieplan wil de gemeente een transparant, open en eerlijk proces faciliteren. Om dit te waarborgen wordt er een onafhankelijk persoon benoemd, die gevraagd en ongevraagd op het proces zal reflecteren en adviseren.'* En in dit Regieplan staat ook de einddatum van 1 juli 2015. Dat de wethouder met de provincie overleg heeft over uitstel op wat voor manier dan ook, is prima – dat is de zaak van de wethouder. Maar hij moet ermee terugkomen naar de gemeenteraad. Want zij heeft vorig jaar een besluit genomen en ook op dit onderdeel is dat gebeurd. Dus de heer Scheltens vraagt nogmaals aan de wethouder: waarom is er geen onafhankelijk persoon benoemd die over dit proces gevraagd en ongevraagd heeft gereflecteerd en ook geadviseerd?

Zoals **wethouder Van der Weide** zojuist ook heeft proberen uit te leggen, is er een aantal zaken in het Regieplan met name door de factor tijdsdruk anders uitgevoerd. Daarom ligt er deze avond ook een raadsvoorstel voor om af te wijken van dat Regieplan.

**De voorzitter** ziet dat de heer Scheltens nogmaals het woord wenst, maar stelt voor dat de heer Scheltens hier straks in zijn tweede termijn nog een keer op kan reageren. Want dit gaat steeds over en weer, maar er komen geen nieuwe dingen op tafel.

**De heer Scheltens** bestrijdt dat: hij stelt een vraag en als de voorzitter de orde wil bewaken, dan is dat prima. Maar wil hij dan de wethouder ook vragen om een eerlijk antwoord en een goed antwoord te geven? De heer Scheltens wil alleen maar weten waarom die onafhankelijke persoon niet benoemd is. En op het moment dat de wethouder aangeeft dat er een aspect tijdsdruk is, dan is dat allemaal prima.

Maar dan moet hij daarmee terugkomen naar de gemeenteraad met een besluit. En de VVD ziet in dit gewijzigde besluit niet staan dat de gemeente in afwijking op het vorig jaar vastgestelde Regieplan, niet op 1 december 2014 maar per 1 december 2015 die onafhankelijke persoon gaat benoemen. Daar moet de wethouder mee terugkomen. En als hij dat niet doet, dan wil de heer Scheltens graag antwoord waarom die persoon dus niet benoemd is.

Voor alle duidelijkheid: **de voorzitter** gaat niet over de antwoorden van de wethouder. Dat zou, denkt hij, ook niet goed zijn. Behalve als het taalgebruik niet netjes is, dan zal de voorzitter daar wat van zeggen. Maar hij gaat verder niet over de antwoorden van de wethouder.

De voorzitter verzoekt de wethouder een reactie te geven op wat de heer Scheltens naar voren heeft gebracht.

**Wethouder Van der Weide** geeft aan dat er een aantal zaken in het Regieplan anders is uitgevoerd. Hij heeft daarbij ook als reden opgegeven de tijdsdruk. Tijdens de informatieavonden is ook een aantal zaken behandeld dat anders is verlopen. De heer Van der Weide denkt daarbij bijvoorbeeld maar even aan het mogelijke negende zoekgebied aan de Veenschapsweg. Zo is er een aantal ontwikkelingen geweest in dit proces, dat anders is gegaan dan vooraf in het Regieplan was beschreven. Het was inderdaad netter geweest als het college zelf proactief naar de raad toe gecommuniceerd had over dat punt.

**De voorzitter** ziet dat de heer Scheltens opnieuw het woord wenst, maar stelt voor dat hij op dit punt in de tweede termijn terugkomt.

De wethouder kan zijn betoog nu voortzetten van de voorzitter.

Dan heeft **wethouder Van der Weide** nog een opmerking van LEF! staan dat – en als de heer Van der Weide hem niet goed begrepen heeft, dan moet de heer Leutscher hem maar corrigeren – het college afstand zou doen van de 1.100-meternorm. Dat is geenszins het geval, want bij de uitvraag in het eerste en tweede gebiedsproces blijft de randvoorwaarde dat de 1.100-meternorm gehanteerd moet blijven, overeind staan.

Wethouder Van der Weide wil meteen ook maar aan de heer Leutscher meegeven dat compensatie niet leidend is. De gemeente heeft te maken met de MER, het gebiedsproces, het beperken van hinder, maar zij heeft ook te maken met het vraagstuk rond de compensatie dat nog onvoldoende is uitgewerkt, vandaar deze extra tussenstap. En in welke mate de compensatie moet meewegen in de definitieve afweging bij de vaststelling van de Structuurvisie – en daarmee ook de aanwijzing van de gebieden: daarbij heeft iedere raadsfractie zelf de verantwoordelijkheid om die afweging te maken. Als men meent dat compensatie voor hem of haar niet vooropstaat, dan is dat een kader dat men daarbij zelf hanteert. Maar het is niet zo dat in dit proces compensatie ineens leidend is geworden voor de keuze die de gemeente volgend jaar gaat maken.

**De heer Leutscher** had ook niet aangegeven dat compensatie leidend moet zijn. Hij merkte alleen maar op dat men de collectieve ruimte in bouwt, omdat er geen draagvlak is onder de bevolking als het gaat om de windmolens. En de presentatie van Windkracht 3 was buitengewoon helder vanuit diverse aspecten. Dit platform roept de politiek op, een stap opzij te doen om te kijken of je op een andere manier de mensen toch in beweging kunt krijgen. Dat is een andere visie dan hoe je het proces beoordeelt.

**Wethouder Van der Weide** hoorde de heer Leutscher in eerste termijn zeggen dat LEF! niet zit te wachten op windmolens en de partij niet in de meerwaarde daarvan gelooft. Wethouder Van der Weide zit daar ook niet op te wachten, maar op het moment dat de gemeente niets meer zou doen en de regie zou teruggeven aan de provincie, zou zij nul komma nul invloed hebben op de keuzemogelijkheden op basis waarvan windmolens in de gemeente Emmen gerealiseerd gaan worden. Op het moment dat ze er toch gaan komen, voelt de heer Van der Weide het in ieder geval als zijn taak en ook als zijn plicht om ervoor te zorgen dat de positie van omwonenden – en daarmee ook de compensatie – zo maximaal mogelijk geborgd wordt.

**De heer Leutscher** had die uitspraak ook gehoord van de collega van de heer Van der Weide uit de fractie. De heer Leutscher snapt wel dat dit zijn insteek is om hierop voor te sorteren en ook voor zichzelf de bittere pil wat zoeter te maken. Maar nu hoort hij de wethouder zeggen dat deze ook niet zo voor windmolens is – dat gelooft de heer Leutscher ook wel, hij denkt dat dat diep in zijn hart ook wel zo is. Maar vindt de wethouder nu dan ook dat hij het maximale gedaan heeft om te voorkomen dat de windmolens hier kwamen?

**Wethouder Van der Weide** heeft die discussie al drie keer met de heer Leutscher gevoerd en hij gaat die hier niet nog een keer voor de vierde keer voeren.

Dat brengt **de heer Leutscher** wel weer bij zijn inbreng in de eerste termijn, want hij heeft de discussie die hij hierover heeft gehad in de commissie, even laten bezinken. Toen heeft hij thuis en binnen de fractie gevraagd wat er nu aan de hand was en heeft hij de geluidsopname er nog eens een keer op teruggespoeld om te luisteren naar wat er nu gezegd is. En daarna heeft de LEF!-fractie toch die motie ingediend in juni en daar heeft de wethouder een tweetal antwoorden op gegeven, waarvan de heer Leutscher vindt dat die in schril contrast staan met de fase waarin de gemeente zich nu bevindt. En de heer Leutscher is daar buitengewoon verbaasd over.

**Wethouder Van der Weide** herinnert zich dat LEF! inderdaad in juni die motie heeft ingediend. Toen was er nog geen sprake van een gewijzigd tijdsplan en heeft de heer Van der Weide ook aangegeven dat dat binnen het huidige proces geen plek zou kunnen krijgen. Aangezien het college in dit proces een extra tussenstap wil inbouwen en LEF! nog steeds wil dat het college dat onderzoek gaat uitvoeren, is er wat dat betreft extra tijd. Dus wellicht is het iets om die motie weer uit de kast te halen.

Dat laatste vindt **de heer Leutscher** buitengewoon sympathiek – om het maar eens zo te stellen. Dat was ook wel een gedachte die aan de kant van zijn fractie leefde. Alleen, het bijzondere is dat zijn fractie de motie die zij toen indiende, ook juist gebruikte om er qua tijdsplan wat ruimte in te gaan creëren. Die motie heeft de wethouder toen terzijde gelegd: toen heeft hij aangegeven dat het proces zich in een bepaald tempo verkeerde en het anders geen werkbaar tijdsplan zou worden. Dus toen heeft de wethouder de motie links laten liggen, hij heeft de raad niet eens aangeraden om daar een uitspraak over te doen omdat hij een bepaalde strategie en werkwijze in gedachten had. Nu zit de wethouder daar anders in: nu, dat kan en dat mag. Maar dan blijft de heer Leutscher bij zijn conclusie dat de wethouder op dat moment met de voorzet van de kant van LEF! niet heeft aangegegrepen om de raad te bewegen daar een uitspraak over te doen om alsnog op dat moment al wat ruimte te creëren in het traject. Dat was een gemiste kans.

**Wethouder Van der Weide** legt uit dat destijds wat dat betreft de tijd dat simpelweg niet toestond. Maar nu is er een andere situatie en daar heeft hij zojuist ook een antwoord op gegeven. Dus wellicht is dat voor de LEF!-fractie aanleiding om de motie in tweede termijn opnieuw in te brengen. Met deze laatste opmerking is wethouder Van der Weide door zijn aantekeningen heen en tot zover in ieder geval zijn bijdrage in eerste termijn.

**Mevrouw Hoogeveen** had nog wel iets meer verwacht van de wethouder. Maar dan is het feitenrelaas van D66 kennelijk dus wel erg feitelijk geweest als de fractie daar verder geen commentaar op krijgt van de wethouder. Mevrouw Hoogeveen was nog even benieuwd of hij nog gaat vragen om een schorsing, want haar fractie heeft een motie ingediend en een amendement om de zaken toch duidelijker te krijgen binnen de lijnen van een bepaald tijdsplan.

**De voorzitter** informeert of de mevrouw Hoogeveen hiermee voorstelt om te gaan schorsen.

**Mevrouw Hoogeveen** hoorde de wethouder eerder aangeven dat hij nog geen tijd had gehad om de motie en het amendement te lezen. Mevrouw Hoogeveen gaat ervan uit dat de gemeenteraad altijd serieus wordt genomen, dus zij had eigenlijk wel een verzoek om schorsing verwacht van de kant van de wethouder.

**De heer Scheltens** wil graag een schorsing van een half uur.

**De voorzitter** constateert hierop dat de vergadering geschorst wordt tot tien minuten voor tien.

[Schorsing van 30 minuten.]

**De voorzitter** heropent de vergadering.

Er is gevraagd om een verlenging van de schorsing en het Reglement van Orde schrijft voor dat er één keer verlengd kan worden. Dus om 22.00 uur zal de vergadering weer beginnen.

[Schorsing van 12 minuten.]

**De voorzitter** heropent de vergadering.

Er is een schorsing gevraagd door de heer Scheltens van de VVD en de voorzitter geeft hem nu graag het woord. Wat hem betreft begint de heer Scheltens dan ook meteen maar met zijn tweede termijn, want daar was de vergadering toch al aan toegekomen.

*Tweede termijn*

**De heer Scheltens** heeft op zich niet zo heel veel te melden over de inbreng van de overige partijen in de eerste termijn.

Over de beantwoording van de wethouder heeft de fractie van de VVD nog wel een aantal zaken te melden. De wethouder is in ieder geval ingegaan op de kwestie-Heli Holland, een van de indieners van een zienswijze. Daarbij heeft hij aangegeven dat het overleg tussen de provincie en de gemeente maar een minimale aanpassing tot gevolg zal hebben van het zoekgebied Pottendijk. De VVD heeft inmiddels ook een kaartje gezien met de uitkomst van het gesprek dat op 18 november tussen de provincie en Heli Holland heeft plaatsgevonden. Daarin ziet de fractie dat eigenlijk éénderde van het zoekgebied in één keer niet meer geschikt is om daar molens te plaatsen. Dus de vraag is even: wat vindt de wethouder ‘minimaal’? Dit is nog maar een van de 333 zienswijzen en als dat een ‘minimale’ afwijking is en het college heeft nog 332 zienswijzen te gaan, dan komt er nog inderdaad nog heel wat op B&W af.

De VVD-fractie heeft in eerste termijn ook iets gezegd over de afstandsnorm van 500 meter. De wethouder heeft in zijn beantwoording aangegeven dat dat op bladzijde 16 stond van het Regieplan. Die bladzijde is niets anders dan een legenda die een verantwoording aangeeft van de kaart van de mogelijke gebieden. Er is gebruik gemaakt van de gegevens en er is een aantal dingen in gekleurd zoals buisleidingen, kwetsbare gebieden en inderdaad ook de geluidsbuffer van 500 meter rondom woningen. Het is dus een legenda, het is dus geen criterium voor een gebiedskeuze. Want die criteria staan namelijk op bladzijde 9 en daar staat die 500 meter niet vermeld. Dus deze gemeenteraad hééft geen besluit genomen over die 500 meter.

De heer Scheltens heeft in eerste termijn iets gevraagd over de onafhankelijke persoon. Ook dat heeft de gemeenteraad met het vaststellen van het Regieplan vastgesteld. Kan de wethouder antwoord geven op de vraag of er tussen 27 november 2014 en deze dag, 19 november 2015, een onafhankelijk persoon is aangesteld: ja of nee?

De VVD heeft ook het amendement van de coalitiepartijen gezien over het tuinbouwgebied. In eerste termijn heeft de fractie van de heer Scheltens ook aangegeven dat in het Regieplan van vorig jaar, dat door deze raad is vastgesteld, een omschrijving staat van de initiatiefnemers. Daarin staat namelijk een toetsingsgroep en daarin staat duidelijk in dat initiatiefnemers zijn gedefinieerd als *‘de initiatiefnemers die vóór 1 oktober een principeverzoek voor het plaatsen van windmolens ingediend hebben bij de gemeente Emmen’*. En de VVD heeft daarom per amendement besloten de besluittekst in punt 1 van dit raadsvoorstel als volgt te wijzigen:

**Amendement 3: Tuinbouwgebied (VVD)**

***‘De raad van de gemeente Emmen in vergadering bijeen op donderdag 19 november 2015, Gehoord de beraadslagingen over het raadsvoorstel RA15.0084 (voorheen RA15.0075), Constateerende dat***



- in het 'Regieplan Windenergie Emmen', zoals onder nummer RA14.0109 in de raadsvergadering van 27 november 2014 is besproken naar aanleiding van een tuindersinitiatief een achtste zoekgebied is toegevoegd aan de reeds eerder genoemde zeven zoekgebieden;
- in het Regieplan de grenzen van dit achtste zoekgebied niet omschreven dan wel bepaald zijn noch in ruimtelijke zin, noch vanuit de invalshoek van eigendom of grondpositie;
- onder punt 4 'Toetsingsgroep' met initiatiefnemers in het Regieplan Windenergie Emmen de initiatiefnemers worden gedefinieerd als: 'De initiatiefnemers die vóór 1 oktober 2014 een principeverzoek voor het plaatsen van windmolens ingediend hebben bij de gemeente Emmen.';

*Overwegende dat*

- het tuindersinitiatief ook vóór 1 oktober 2014 een principeverzoek heeft ingediend;

*Van mening zijnde dat*

- de in punt 1 genoemde omschrijving van initiatiefnemers afwijkt van de definitie zoals deze gemeenteraad vorig jaar heeft vastgesteld bij de vaststelling van het Regieplan Windenergie Emmen;

**Besluit:**

**Besluitpunt 1 in het raadsvoorstel als volgt te wijzigen:**

**1. Voorafgaand aan de vaststelling van de Structuurvisie 'Emmen, windenergie' de initiatiefnemers die vóór 1 oktober 2014 een principeverzoek voor het plaatsen van windmolens ingediend hebben, bij de gemeente uit te nodigen om:**

- etc.;
- etc.;
- etc.;
- 

**En gaat over tot de orde van de dag.'**

Volgens de heer Scheltens doet dit amendement recht aan het besluit dat deze gemeenteraad vorig jaar heeft genomen en dan kan besluitpunt 6 doorgehaald worden.

**De heer Linnemann** heeft nog een aantal vragen dat hij vanwege de tijdslimiet niet in eerste termijn had gesteld.

Er is al een aantal zaken gezegd over de Nota van Beantwoording. Volgens de heer Linnemann heeft de raad nog geen definitieve datum wanneer die nota verschijnt. Net werd duidelijk dat één zienswijze eigenlijk al behandeld is, maar er volgen dus nog 332. Wakker Emmen wil daarom graag vragen wanneer de raad uiterlijk de gehele Nota van Beantwoording heeft, zodat zij die ook ruimschoots tot haar kan nemen.

**De heer Eggen** vraagt of de heer Linnemann daar zelf nog een mening over heeft. Wanneer vindt hij dat die zienswijzen eigenlijk beantwoord zouden moeten worden?

**De heer Linnemann** gaat ervan uit dat er een uitgebreide beantwoording is. Hij zou zeggen: hoe eerder de raad die beantwoording heeft, hoe beter. Want de raad heeft nog veel meer afwegingen te maken en besluiten te nemen. Dus hoe eerder zij die nota tot haar neemt en daar goed zicht op heeft, des te meer dat misschien de rest van de keuzes zal vergemakkelijken die de raad nog moet maken.

**De heer Eggen** weet dat de heer Linnemann heel veel durft, maar durft hij daar ook een datum bij te noemen? Want mevrouw Hoogeveen heeft zojuist in de motie van D66 ook al wat data genoemd. Kan de heer Linnemann daarmee instemmen of vindt hij dat die data veel te vroeg of juist veel te laat zijn?

**De heer Linnemann** wil dit expliciet het college vragen. De vraag is ook wanneer B&W die nota kunnen aanbieden. De heer Linnemann kan wel een bepaalde datum noemen wanneer de fractie over die informatie wil beschikken, maar beter is het college te vragen wanneer men de Nota van Beantwoording kan aanbieden aan de raad

Verder heeft de heer Linnemann nog een specifieke vraag en daar is in de commissie al over gesproken. Die gaat over het opruimen van de molen na de periode van vergunningverlening: dat kan over 16 jaar zijn en misschien wel over 20 jaar. Maar als het contract afloopt, wie is dan

verantwoordelijk voor het opruimen? Er is over gesproken dat de gemeente daarvoor jaarlijks een bedrag gaat reserveren, maar waar wordt dat expliciet in vastgelegd? Dat wil de fractie van Wakker Emmen graag weten van de wethouder.

Dan nog een vraag over de Gedragscode. Daar is ook al een en ander over gezegd: die moet vastgesteld worden en die moet natuurlijk daarvóór eerst nog opgesteld worden. Het lijkt de heer Linnemann dat dat document niet tegelijk met de Structuurvisie wordt vastgesteld, maar dat dat van tevoren al gebeurt. Ook daar wil hij graag wat opheldering over.

Dan nog een vraag aan het college. Stel dat er een mogelijkheid komt, om welke reden dan ook, om een deel van de opgave anders in te vullen of dat er mogelijkheden komen voor een herverdeling. Is het college dan ook bereid om hiertoe de handschoen op te pakken en hier adequaat mee aan de slag te gaan? Laat Wakker Emmen duidelijk zijn: elke molen die de gemeente niet hoeft te plaatsen is weer een stukje overlast minder. Ook daarop wil de heer Linnemann graag antwoord van het college.

Dan komt hij nog even terug op de reactie van de heer Leutscher van LEF! over de motie. De heer Linnemann kon zich die motie niet meer herinneren. Hij is die avond enkel heel kort op die vergadering geweest, omdat hij overdag wegens gezondheidsredenen er niet bij kon zijn. Dat doet niets af aan het feit dat Wakker Emmen tegen de motie heeft gestemd. Zojuist was de uitleg van de wethouder te horen over de reden: de tijdsdruk. De heer Linnemann heeft de motie even nagekeken en hij vindt haar op zich nogal specialistisch, omdat er puur en alleen naar recreatie wordt gekeken. De heer Linnemann wacht even af of de motie opnieuw ingediend wordt en dan zal zijn fractie zich daar straks, waarschijnlijk in een schorsing, nog even over gaan beraden.

**De heer Leutscher** vindt het helder wat de heer Linnemann daar zegt. Hij geeft aan dat hij daar eigenlijk dezelfde mening over heeft als de wethouder. Daar is volgens de heer Leutscher inderdaad niet over gesproken. Dat neemt niet weg dat raad en college natuurlijk wel in een dualistisch systeem zitten. Je kunt zeggen: ‘De wethouder kan zeggen wat hij wil, wij als partij vinden dit en we zetten elk middel in dat we willen.’ Dus niets had Wakker Emmen hoeven te weerhouden om vóór deze motie te zijn. Maar goed, het neemt niet weg dat het nu een paar maanden later is. De wethouder heeft net een mooie geste gedaan en laat de overige fracties zich straks verrassen met de tweede termijn van LEF!.

**De voorzitter** begrijpt dat de heer Linnemann geen behoefte heeft aan een reactie.

Volgens **mevrouw Hummel** is er vanuit de eerste termijn nog een tweetal zaken blijven liggen waar de PvdA wel waarde aan hecht.

De fractie heeft gevraagd of de wethouder kon aangeven hoe het tijdspad eruitziet en de verschillende stappen die daar dan in zitten tot aan de vaststelling van de Structuurvisie met daarin de andere bijlagen die daarbij horen – waaronder de zienswijzen –, vast te stellen in mei-juni 2016.

**De heer Scheltens** heeft zojuist uit de beantwoording van de wethouder in eerste termijn vernomen dat de raad al in het eerste kwartaal de Structuurvisie gaat vaststellen. Is dit dan niet een beetje mosterd na de maaltijd?

**Mevrouw Hummel** heeft de wethouder daarbij het tweede kwartaal van 2016 horen noemen en zij zou wel graag van de wethouder willen horen dat hij wellicht wat concreter kan aangeven in welke maand bij benadering de raad de Structuurvisie kan gaan vaststellen.

De initiatieven worden ingediend en die worden getoetst door een deskundige. De fractie van de Partij van de Arbeid vindt het van belang om ook de criteria te kennen waar de initiatieven aan getoetst worden: die moeten immers vastgesteld worden voordat de tender wordt uitgegeven. Misschien dat de wethouder daar al wat over kan zeggen, dan wel dat hij daar op een later moment op terugkomt.

Even ter aanvulling op de PvdA: dat is eigenlijk precies de reden ook voor de motie van de fractie van **mevrouw Hoogeveen**. Want hoe kun je nu bepaalde zaken toetsen voordat de raad een aantal randvoorwaarden c.q. criteria heeft vastgesteld? Dus mevrouw Hoogeveen is eigenlijk wel benieuwd of de PvdA voornemens is om in te kunnen stemmen met de motie van D66. Want daarmee is een aantal stappen helder voor alle partijen.

Voor wat betreft de motie wacht de fractie van **mevrouw Hummel** eerst even de reactie van het college af in dezen.

Dan het onderzoek naar wordt gedaan naar de mogelijkheden voor het tuinbouwgebied. Daarbij gaat de PvdA-fractie uit van een bezetting van ten minste vijf molens.

Ten slotte nog even op het amendement van D66 ingaand: er staat een onvolkomenheid in, namelijk dat er geen sprake meer is van acht gebieden, maar van zeven. Los daarvan vindt de PvdA dat haar eigen amendement een beter besluit is en zal de fractie het amendement van D66 dan ook niet steunen.

Hoort **de heer Scheltens** de fractie van de Partij van de Arbeid dat zij ervan uitgaat dat het tuinbouwgebied vijf windmolens kent?

**Mevrouw Hummel** antwoordt dat haar fractie ervan uitgaat dat het onderzoek richt op de plaatsing van ten minste vijf windmolens.

**De heer Scheltens** stelt dat dat dan alleen op het grondgebied van de gemeente kan en daarmee is er in ieder geval de mogelijkheid om dat zonder het tuindersinitiatief te doen.

**Mevrouw Hummel** zegt dat haar fractie in haar amendement aangeeft dat alle initiatieven in het tuinbouwgebied worden meegewogen. Daarmee sluit de PvdA naar haar idee het tuindersinitiatief niet uit, ook niet door het vaststellen van ten minste vijf molens.

**De heer Gijlers** heeft ook nog een paar punten die hij aan de orde wil stellen in deze termijn. Dat gaat onder meer over het tuindersgebied. Het is belangrijk om daar volledig open kaart te spelen en wat de CDA-fractie hier in deze setting een beetje proeft is de vraag wat nu het zoekgebied is. Waar gaat men daarbij vanuit? Welke begrenzing is maatgevend? Er zijn gebieden met stippellijnen, er zijn gebieden met een Belemmeringskaart, er is een belemmeringsvrije zone: de gemeente heeft allerlei gebieden.

Voor het CDA is de insteek helder en dat is dat de fractie uitgaat van het belemmeringsvrije gebied dat eigendom is van de gemeente én van het gebied aan de andere kant – feitelijk ernaast - dat in eigendom is van de tuinders. Als dat initiatiefnemers zijn, dan is er geen bezwaar dat zij meedoen aan het initiatief, want dan hoeft er niet minimaal 500 meter afstand worden gehouden ten opzichte van de woningen. Dat doet recht aan het tuindersinitiatief zoals de raad dat vorig jaar in november ook besproken heeft. Dus het CDA gaat ervan uit wat de Partij van de Arbeid zegt: in ieder geval vijf windmolens, maar misschien ook wel zes, zeven of acht. Het is dan aan het college om daar goed vorm aan te geven. Het amendement van de coalitiepartijen legt daarvoor ‘de basis’ – laat de heer Gijlers het zo verwoorden.

Wat betreft de tijdslijn kwam de VVD met die suggestie. De Partij van de Arbeid begon er zojuist ook over. Het Regieplan kent een zeer uitgeschreven nauwkeurige tijdslijn die nu achterhaald is. Dus de suggestie van de VVD, waar de Partij van de Arbeid zich bij aansluit, om die aan te passen lijkt het CDA een goede suggestie om te doen aan het college om daar inzicht in te bieden.

Een andere opmerking betreft de bijlage van LEF!, waarin gesproken wordt over ‘spiegeltjes en kraaltjes’. Dat doet naar mening van de CDA-fractie een beetje afbreuk aan het traject dat de gemeente nu ingaat. Het is het CDA te doen om te kijken naar hoe zo optimaal mogelijk de lusten en lasten kunnen worden verdeeld en dan gaat het om meer dan spiegeltjes en kraaltjes.

**De heer Scheltens** vraagt of de heer Gijlers zich meer aansluit bij de woorden van Wakker Emmen: ‘het gaat om tonnen per molen’.

Dat hoort de heer Scheltens **de heer Gijlers** ook niet zeggen. Het zal wel ergens in het midden liggen. De heer Gijlers heeft er geen inzicht in wat het zal gaan worden. Dat is aan de gemeenteraad om daar straks aan het eind van het traject, tweede kwartaal volgend jaar, een besluit over te nemen. Dan krijgt de raad het inzicht daarin.

Ten slotte wacht de fractie van het CDA de reactie van het college af op de ingediende amendementen en de ingediende motie.

In de wandelgangen kreeg **mevrouw Hoogeveen** het verwijt dat zij eigenlijk bezig was de wethouder te helpen. En hierop heeft zij aangegeven dat dat best weleens zou kunnen, want D66 is kritisch maar wel positief-kritisch. En als de fractie stelt dat er in een jaar tijd weinig met het Regieplan is gedaan, dan zou het D66 niet waardig zijn om dan niet met een constructieve oplossing te komen. De fractie heeft dan ook gemeend dit duidelijk in een amendement neer te zetten en ook in de motie een behoefte aan te geven die volgens mevrouw Hoogeveen tot op heden eigenlijk door de hele raad wordt gedragen. Want de vragen die de raad stelt zijn ernaar. De raad heeft behoefte aan duidelijkheid en mevrouw Hoogeveen denkt niet alleen de raad, maar ook de omwonenden en de initiatiefnemers. En in de beleving van D66 doet zijn amendement daar recht aan.

En dan nog even naar het CDA: in het Regieplan zijn acht gebieden vastgesteld. Ondertussen kwam er een daarvan niet door de MER, maar op dat moment, uitgaande van de vaststelling door de raad, waren het er acht.

D66 heeft de beantwoording in eerste termijn gehoord en deze heeft de fractie er eigenlijk toe bewogen om de motie om te zetten in een amendement. Zij wil dat even praktisch doen door de oproep aan de wethouder te vervangen door de tekst dat de gemeenteraad besluit dat de volgende acties ondernomen worden etc. en dat die aan de besluittekst wordt toegevoegd.

Voor de rest wacht de D66-fractie ook maar even de beantwoording van het college af.

**De heer Schoo** memoreert dat het standpunt van zijn partij wel duidelijk is.

Hij wil nog wel een vraag stellen aan de wethouder. Er zijn twee gemeenten die een proces beginnen tegen de Rijkscoördinatie-regeling van minister Kamp. Er is één gemeente die ermee loopt te leuren dat zij windmolens wil hebben en dat is Midden-Drenthe. De heer Schoo heeft de wethouder daarvan voor de radio gehoord: hij wil molens in de bossen zetten. In hoeverre kunnen deze perikelen invloed hebben op de situatie in Emmen?

Ten tweede wordt er gezegd dat je aandeelhouder moet worden van zo'n molen en dan kun je geld verdienen. De heer Schoo wil niet zeggen dat hij vijf- of zeshonderd pagina's heeft gelezen, maar hij heeft wel heel achtergrondinformatie doorgenomen. Hij roept de mensen op, hier niet in te trappen: zij krijgen er geen rooie cent voor.

**De heer Leutscher** beluisterde dat de eerste termijn vooral in het teken heeft gestaan van de politieke kant van deze hele kwestie. Door deze en gene is daarop gereageerd. Wat het standpunt van LEF! is ten aanzien van windmolens is helder. Daarom is deze tweede termijn wat beperkt in waarde. Hoewel, als het gaat om wat de mogelijkheden zijn van windmolens en de zorgen die de fractie erover heeft, dan is daar ook op gereageerd: niet alleen in deze vergadering, maar ook in de commissievergadering en bespreking van de Kadernota in juni.

De wethouder heeft een uitnodiging gedaan. Die heeft LEF! serieus opgepakt, omdat de fractie ook wel gelooft dat de heer Van der Weide persoonlijk absoluut tegen windmolens is, maar nu in de positie zit om misschien wel dingen te moeten uitvoeren. Daar heeft LEF! alle begrip voor. De fractie gaat de motie in een iets aangepaste vorm opnieuw indienen en kan zij zien of de wethouder die straks in zijn tweede termijn overneemt dan wel dat zij in stemming wordt gebracht in de raad.

### **Motie 2: Windmolens en economisch-toeristische potentie (LEF!)**

***'De raad van de gemeente Emmen in vergadering bijeen op donderdag 19 november 2015, Kennis genomen hebbend van de Structuurvisie Windenergie gemeente Emmen, eerste stap, Constaterende dat***

***- de gemeenteraad volgend jaar in besluitvormende zin haar oordeel velt over de plaatsingsgebieden van windmolens in de gemeente Emmen;***

***Overwegende dat***

***- bij een zorgvuldige besluitvorming over de plaatsing van windmolens, naast de milieueffecten en het maatschappelijk draagvlak, de mogelijke aantasting van de economisch-toeristische potentie dient te worden betrokken;***

***Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om***

***1. specifiek onderzoek te doen naar de gevolgen van het plaatsen van windmolens in de gemeente Emmen voor de economisch-toeristische potentie in het algemeen en specifiek met betrekking tot de op het oog zijnde plaatsingsgebieden;***

**2. de uitkomsten van het onderzoek ter beschikking te hebben ten tijde van de voorbereiding van het plaatsingsbesluit;**

**En gaat over tot de orde van de dag.'**

**De heer Van Heusden** constateert dat de meeste vragen die zijn fractie nog had na de eerste termijn al door de andere fracties naar voren zijn gebracht. Dus daar sluit de ChristenUnie zich graag bij aan. Met name bij het amendement zoals dat door D66 naar voren is gebracht, kan de ChristenUnie zich goed aansluiten. De fractie is van mening dat het besluit zoals het er nu ligt niet goed onderbouwd is en een dergelijk stappenplan, zoals voorgesteld door D66, valt bij de ChristenUnie zeker in goede aarde.

**De voorzitter** bevestigt voor de duidelijkheid dat de heer Van Heusden het nu heeft over het amendement dat eerst een motie was.

**Mevrouw Van der Woude** merkt dat uit de eerste termijn wel duidelijk is geworden dat het college een kei is in het vooruitschuiven van besluiten. Daarom steunt GroenLinks het amendement van D66 dat eerst een motie was: daarin staat een duidelijk stappenplan waaraan tijdslimieten verbonden zijn. Zo wordt het college daadwerkelijk aan het werk gezet om tot actie te komen.

Wat GroenLinks verder ziet is het gebrek van het college om de zienswijzen, 333 maar liefst, te beantwoorden. Er zijn dus 333 indieners die een probleem hebben en die wachten op een antwoord.

De fractie van **de heer Kruise** heeft het idee dat er één vraag is blijven hangen. Zij had de wethouder namelijk de vraag gesteld of de raad in de volgende fase eventueel een inzicht kan krijgen in de opstelling van de windmolens in de diverse gebieden.

*Tweede termijn*

**Wethouder Van der Weide** begint met een vraag van het CDA en met name de discussie met de heer Scheltens, die nog al stevige woorden in de mond nam als het ging om de verhoudingen in het zoekgebied van de tuinbouw en de situatie van de grondeigendom. De heer Scheltens verwees daarbij ook naar cirkels en stippellijnen, als de heer Van der Weide zich dat goed herinnert. Hij wil even aangeven dat er twee kaarten – al zijn er meerdere vastgesteld – bij het Regieplan zitten die wellicht voor wat verwarring zorgen.

De eerste kaart is die met kansrijke gebieden: daar staat ook bij vermeld dat binnen de stippellijn gezocht gaat worden naar de ruimte waar de windmolens gerealiseerd kunnen worden. En kijkend naar de Belemmeringenkaart, waarin alle belemmeringen die er zijn inzichtelijk zijn gemaakt als de laagvliegroute, de ecologische hoofdstructuur, leidingen en buizen. Dan is te zien dat daar de gebieden zijn ingekleurd c.q. ingetekend en dat is geen mooi ronde ovaal of cirkel, maar dat is het belemmeringsvrij gebied en dat de gronden in dat gebied zijn in de volledige eigendom van de gemeente. Ware het niet dat er één sloot ligt in het gebied die in eigendom is van Waterschap Hunze en Aa's. Maar even ter geruststelling: een windmolen in een sloot bouwen is geen eenvoudige opgave. Dus wellicht geeft dit een antwoord op de vraag van het CDA.

**De heer Scheltens** stelt dat die Belemmeringenkaart niet bij het Regieplan Windenergie zat.

**Wethouder Van der Weide** antwoordt dat als de heer Scheltens kijkt naar wat er geagendeerd staat voor de vergadering van november vorig jaar, hij kan zien dat de bijlagen daarbij ook geagendeerd staan. En die bijlagen, dus ook de Belemmeringenkaart, maken onderdeel uit van het Regieplan en zijn daarmee ook de basis c.q. het vertrekpunt geweest voor het werk van het college.

Het tweede punt gaat over Heli Holland. De provincie gaat daarbij met een herziening van de vergunning komen. Wethouder Van der Weide heeft ook gevraagd wat daarbij de insteek van de gedeputeerde is: zijn insteek is dat minimale aantasting het uitgangspunt is voor zoekgebied Pottendijk, maar dat er ook recht moet worden gedaan aan de belangen van Heli Holland. De provincie is bevoegd gezag als het gaat om de vergunning. Voor te stellen is dat die vergunning in diverse vormen te verlenen is en wat de uiteindelijke consequentie voor het zoekgebied gaat worden wordt pas duidelijk op het moment dat er een besluit gaat worden genomen. Maar de insteek van de

gedeputeerde om ook rekening te houden met het zoekgebied en te gaan voor minimale aantasting, zegt, denkt de heer Van der Weide, ook iets over hoe de provincie hierin staat.

**De heer Scheltens** zegt dat dat klopt. Alleen, de wethouder zegt twee dingen. Hij zegt: minimale aantasting en daarna zegt hij dat die aantasting pas bekend is bij de definitieve vaststelling van de gebieden. De heer Scheltens heeft inmiddels een kaartje in zijn bezit en dat is uitgangspunt van het gesprek tussen de provincie en Heli Holland. Daar ziet de heer Scheltens in ieder geval in het gebied zoals het in het Regieplan Windenergie is getekend dat daar gewoon éénderde van het gebied afvalt. Vandaar zijn vraag: wat is in de ogen van de wethouder ‘minimaal’?

**Wethouder Van der Weide** geeft aan dat er nog geen herziene vergunning is afgegeven. Dus in het speculeren dat de heer Scheltens nu doet gaat de heer Van der Weide niet mee. Het is wel van belang met wat voor blik en uitgangspunt de provincie die herziening van de vergunning gaat vormgeven. En als de insteek c.q. het uitgangspunt van de gedeputeerde is: minimale aantasting van het zoekgebied Pottendijk, maar hij ook recht wil doen aan de belangen van Heli Holland, dan wacht wethouder Van der Weide op dit moment af waar de provincie mee gaat komen.

**De heer Eggen** neemt aan dat de provincie het over ‘minimaal’ heeft. Maar er zijn toch gewoon wettelijke normen? En op de kaart die hij net heeft gezien is er sprake van een behoorlijke aantasting.

**Wethouder Van der Weide** stelt vast dat de heer Eggen met een kaart schermt die de heer Van der Weide vanaf zijn plek niet kan zien. Maar uiteindelijk kan de heer Eggen zich voorstellen dat er bij die vergunning verschillende smaken mogelijk zijn. Wethouder Van der Weide gaat hier nu niet meedoen aan het speculeren over wat de gevolgen zijn.

**De heer Scheltens** benadrukt nogmaals dat dat wel afwijkend is ten opzichte van wat de wethouder in eerste termijn heeft geantwoord. Want toen gaf hij duidelijk aan dat die aantasting minimaal zou zijn en nu zegt hij dat hij het niet weet en eerst moet afwachten wat de provincie gaat doen. Nogmaals: de VVD heeft in ieder geval gehoord wat het overleg is en neemt aan dat de bestuurlijke lijnen tussen de gemeente Emmen en de provincie ook heel erg kort zijn. De heer Scheltens denkt dat ook de provincie weet dat hier vanavond deze raadsvergadering wordt gehouden en dat de wethouder ook het antwoord van de provincie zou willen weten.

Wat de heer Scheltens in ieder geval wel ziet is dat het gebied op basis van de huidige vergunning van Heli Holland verkleind wordt. Dat bedrijf doet inderdaad al een geste om het zoekgebied groter te maken dan op basis van de huidige vergunning. Het is dus niet zo dat er een aanpassing komt van de vergunning en daarmee het gebied vergroot wordt. Nee, de heer Scheltens denkt dat Heli Holland op dit moment volgens hem heel ruimhartig is geweest. Maar nogmaals: dat valt éénderde van het gebied Pottendijk af.

Het verhaal van **wethouder Van der Weide** is consistent met dat van zijn eerste termijn, want ook daarin heeft hij aangegeven dat het uitgangspunt van de provincie is om te komen tot herziening van de vergunning en daarbij ook als uitgangspunt te hanteren: minimale aantasting van het zoekgebied Pottendijk. En het speculeren dat de heer Scheltens nu hier aan het doen is vindt wethouder Van der Weide gevaarlijk omdat er geen besluit van de provincie ligt. Hij weet ook niet met welke kaart de heer Scheltens hier schermt en waar hij die vandaan haalt: hij baseert zich op informatie die wethouder in ieder geval niet heeft.

Dan wil hij naar de vraag die de VVD stelt of de onafhankelijke persoon is aangesteld. Hij is niet officieel benoemd, maar er is wel een opdracht verstrekt. De intentie van het Regieplan is daarmee ingevuld, maar als de VVD het formeel wil bekijken is er nog geen persoon benoemd. Maar als het gaat om de rol en de invulling daarvan is dat wel gebeurd bij het gebiedsproces.

**De heer Scheltens** informeert wie dan die onafhankelijke persoon is. Ten tweede zegt de wethouder dat die opdracht is gegund. Op welke datum is dat gebeurd?

**Wethouder Van der Weide** heeft de exacte datum niet in zijn hoofd, maar dat zal in de periode april-mei van dit jaar zijn geweest.

Dan het tuinbouwgebied. Er is nog een aantal vragen gesteld en opmerkingen gemaakt, met name als het gaat om het initiatief vanuit de tuinbouw dat op dit moment bekend is. Het uitgangspunt voor het college is dat men door middel van dit onderzoek de kansen en mogelijkheden met betrekking tot windenergie voor het tuinbouwgebied verder in kaart wil gaan brengen. Binnen dat onderzoek zullen ook bestaande en nieuwe initiatieven, als die zich voordoen, worden betrokken. En daarmee benadrukt de heer Van der Weide nogmaals: het tuindersinitiatief wordt niet buitenspel gezet. Het college maakt op dit moment ook geen keuze over op welke wijze men mogelijk het gebied wil gaan ontwikkelen. Het college wil alleen een verbreding van de mogelijkheden in het gebied en dan is het aan de raad om in het tweede kwartaal van volgend jaar daarbij een keuze te maken indien zij van mening is dat een gebied ontwikkeld moet gaan worden en op welke wijze dat het beste zou kunnen.

Wakker Emmen vraagt naar de opruimplicht als de molen buiten gebruik gesteld zal worden. Die verplichting wil het college neerleggen bij de initiatiefnemers.

De Partij van Arbeid vraagt, net als meerdere andere partijen, naar een tijdsfad. Want het raadsvoorstel geeft wel een globale planning aan met de te zetten stappen, maar de uitvraag moet ook nog verder worden uitgewerkt en het lijkt wethouder Van der Weide daarbij goed om de suggestie van de PvdA mee te nemen om de tijdslijn verder te concretiseren, nader uit te werken en ook met de raad te delen.

Datzelfde geldt ook voor de toetingscriteria: de uitvraag moet nog verder worden uitgewerkt. Daarbij is het ook goed te kijken op basis waarvan de beoordeling gaat plaatsvinden en de wethouder stelt zich ook voor dat hij de raad informeert over het besluit daarover.

Dan prikkelt D66 de heer Van der Weide toch wel enigszins met de opmerking dat er weinig gedaan. Als hij even kijkt naar waar het traject vandaan is gekomen, november vorig jaar, dan heeft er een intensief gebiedsproces plaatsgevonden onder leiding van Windkracht 3, is er een MER opgeleverd, is de ontwerp-Structuurvisie door het college vastgesteld en stellen B&W nu voor een extra stap in te bouwen omdat het onderdeel compensatie op dit moment onvoldoende uitgewerkt is. Dan vindt wethouder Van der Weide niet dat D66 kan zeggen dat het college afgelopen periode weinig heeft gedaan. Hij roept die fractie op, ook eens om zich heen te kijken in het land hoe dit proces op andere plaatsen ook verloopt en dan zal D66 zien dat dit een complex dossier is, dat ook zorgvuldig moet worden doorlopen en waarbij de tijd een belangrijke factor is.

Volgens **mevrouw Hoogeveen** was zij begonnen te zeggen dat het Regieplan op 27 november 2014 was vastgesteld en er in een jaar tijd niet de regie is genomen. Dus zij wil niet zeggen dat er niets is gebeurd. Alleen, de zaken die hadden moeten gebeuren en de deadlines – voorbeelden daarvan te over – zijn niet gehaald. En daar moet het college de regie op nemen, dus dat wilde mevrouw Hoogeveen wel even toelichten.

Maar mevrouw Hoogeveen kan volgens **wethouder Van der Weide** niet met droge ogen beweren dat het college geen regie voert. Het Regieplan is het vertrekpunt geweest: er ligt nu een voorstel voor om daarvan af te wijken. Maar als de heer Van der Weide even kijkt naar hoe het college het proces op dit moment insteekt, dan pakt men daarmee juist de regie met als uitgangspunt om de hinder en overlast voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken. Het college pakt ook juist de regie om die compensatie nader uit te werken.

Als het college regisseur is, dan denkt **mevrouw Hoogeveen** dat men ook de spelregels duidelijk moet hebben. Daar schiet het wel duidelijk tekort, daarvan heeft de fractie voorbeelden te over en daar heeft haar fractie dan ook een motie, die nu een amendement is geworden, voor ingediend.

Misschien is het wel goed dat **wethouder Van der Weide** nog eens het traject richting de vaststelling van de Structuurvisie schetst. Daarbij is een aantal belangrijke documenten van belang: 1) het gebiedsproces dat gevoerd is met de omwonenden; 2) de MER: hoe scoren verschillende gebieden op basis van slagschaduw, geluid en natuur?; 3) op het moment dát een gebied ontwikkeld gaat worden, hoe ziet de compensatie er dan uit? Dan zijn volgens de wethouder drie wezenlijke onderwerpen die men mee moet nemen in de afwegingen ten behoeve van de definitieve vaststelling van de

Structuurvisie. Het college bouwt een extra stap in, juist om de positie van de omwonenden te versterken. Want op het moment dat men nu zou besluiten om de gebieden te gaan aanwijzen en de compensatie achteraf te gaan regelen, weet je één ding zeker: dat omwonenden een mindere positie zullen hebben.

Wat **de heer Scheltens** de wethouder nu allemaal hoort zeggen staat volgens hem allemaal al in het Regieplan en daarover heeft de raad vorig jaar op 27 november al een besluit genomen. Dat zou 1 juli gerealiseerd worden. Het is nu 19 november, dus daar zitten een paar maanden tussen. Maar de wethouder doet net alsof dat allemaal in één keer nieuw is. Dat is niet zo: al die stappen die de wethouder genoemd heeft, hebben allemaal in het Regieplan een plek gekregen en een tijdsplan erbij. Hij kan nu toch niet beweren dat er nog wel heel veel extra's geregeld moet worden en daarom die tussenstap nodig is? Dat is volgens de heer Scheltens namelijk het hele heikele punt: de raad heeft alles al vastgelegd. Als de wethouder deze avond alleen al zou komen met uitstel van het tijdsplan, dan zou dat voldoende zijn. De wethouder wijkt inderdaad af van het Regieplan en op meer dan een heel aantal punten en zonder dat de gemeenteraad daar een besluit over neemt.

**Wethouder Van der Weide** zegt dat raad en college daarom nu juist bij elkaar zijn. En in reactie op de stelling van de heer Scheltens dat het college zich niet aan het Regieplan houdt, refereert de heer Van der Weide aan de resultaten die de afgelopen tijd zijn opgeleverd. Volgens hem heeft Windkracht een intensief en goed gebiedsproces gevoerd, waarbij ook de bevingen in een eindrapport zijn opgeleverd. Daarnaast heeft het college werk gemaakt van de MER, volgens de heer Van der Weide ook een belangrijk punt dat in het Regieplan vermeld staat. En bij het ene punt als het gaat om compensatie, die wel van wezenlijk belang is voor de afweging over welke gebieden je wilt gaan aanwijzen, wil het college een extra verdiepingsslag maken, juist in het belang van de omwonenden. Als de VVD het Regieplan en het tijdsplan dat daarin genoemd staat belangrijker vindt dan een antwoord op de compensatie voor omwonenden, dan is dat de keuze van die fractie, maar wethouder Van der Weide voelt het als zijn taak en plicht om ook voor omwonenden daar de positie te verbeteren en de compensatie vooraf in kaart te hebben.

**De heer Scheltens** geeft aan dat in het Regieplan duidelijk staat dat er een opdracht is aan Platform Windkracht 3. Een van de onderdelen is dat het Platform als eindproduct de concept-Gedragscode Windenergie Emmen oplevert. En daarin komen onder andere compensatie en schade tot uitdrukking in relatie tot een bijdrage aan het Gebiedsfonds. Van de initiatiefnemers die nu worden uitgenodigd, staat ook in het Regieplan: *'De initiatiefnemers die vóór 1 oktober 2014 een principeverzoek, krijgen de gelegenheid om in fase 2 input te leveren en te reflecteren op de concept-Gedragscode.'* De VVD verschilt hierover dus helemaal niet van mening. Het punt is: het college moet gewoon uitvoeren want deze gemeenteraad vorig jaar al besloten heeft.

**Wethouder Van der Weide** omschrijft het Regieplan als een vertrekpunt van hoe je het proces wilt vormgeven. Maar als je onderweg merkt – dat is gebeurd in het gebiedsproces dat Windkracht 3 gevoerd heeft – dat omwonenden er wat dat betreft nog niet aan toe zijn om de Gedragscode verder te gaan uitwerken, dat je door de tijd geremd wordt en dat ten koste gaat van de kwaliteit, de zorgvuldigheid en de wijze van uitwerking van de compensatie, dan bouwt de heer Van der Weide liever een extra tussenstap in. Dit om daar juist wél extra tijd voor te nemen, die ook nog eens door de provincie gegund wordt daar zij achter deze stap staat. Dan kiest het college liever voor een praktische oplossing om dit vraagstuk verder uit te werken en de positie van omwonenden te verbeteren dan bureaucratisch vast te houden aan een Regieplan, dit met stoom en kokend water verder uit te werken zodat het ten koste gaat van de zorgvuldigheid, want dat is niet de werkwijze van wethouder Van der Weide.

**Mevrouw Hoogeveen** vraagt of wethouder nu echt denkt dat als de raad dit ongewijzigde besluit zou nemen, er dan een deugdelijk compensatieplan komt.

Als **wethouder Van der Weide** geen geloof in dit voorstel zou hebben, zou hij het hier ook niet voorleggen.



Hij heeft nog de motie van LEF! staan: hij heeft die nog niet gezien maar gaat ervan uit dat die hem straks nog zal bereiken. Wellicht dat andere fracties daar ook nog iets van zullen vinden.

Senioren Belang Noord vraagt naar de volgende fase en de opstelling van de molens. Het college doet juist die extra stap om die Gedragscode verder uit te werken en het compensatieverhaal verder in te vullen. Daarna moet in de Structuurvisie een keuze worden gemaakt welke gebieden ontwikkeld gaan worden en dan zal ook duidelijk worden hoe die opstelling er mogelijk uit zal komen te zien. Daarbij kan de raad zich ook voorstellen dat zij een heel strakke Structuurvisie kan vaststellen en een waarmee zij de ruimte laat in een gebied om die opstelling nader uit te werken. Dus die vraag van Senioren Belang Noord komt op dit moment nog iets te vroeg.

**De heer Scheltens** heeft nog een vraag over de 500 meter afstand tot individuele woningen. De wethouder gaf daarbij bladzijde 16 aan van het Regieplan, maar dit is niets meer dan de verantwoording van de kaart: een soort van legenda hoe het college tot de gebieden is gekomen. Dat is dus niet het besluit van de gebiedscriteria: die staan op bladzijde 9 en daar staat geen 500 meter.

**Wethouder Van der Weide** wil dan de heer Scheltens opnieuw verwijzen naar de Belemmeringenkaart. Daarin zijn alle belemmeringen in kaart gebracht: wettelijke belemmeringen, provinciale belemmeringen en gemeentelijke keuzes. Daarbij is ook de 500 meter voorgesteld en die is ook vastgesteld bij het Regieplan. De VVD kan zeggen dat het alleen maar de legenda is, maar het is wel de legenda die bepaald wat de belemmeringen zijn en hoe je de kaart en de zoekgebieden vaststelt. Dan zijn er nog de moties en amendementen. De wethouder begint bij de motie van D66 en Senioren Belang Noord die inmiddels is omgevormd tot een amendement. Hij wil dit amendement ontraden, juist om in het kader van de totaalafweging de input en resultaten van het gebiedsproces, de MER en deze extra tussenstap te beoordelen bij de definitieve vaststelling van de Structuurvisie, zodat daar ook die afweging kan worden gemaakt. En wethouder Van der Weide voelt er niet veel voor om dit nu op te gaan knippen in allerlei deelbesluiten. Hij denkt dat juist ook door de toezegging die hij zonet heeft gedaan om de tijdslijn in dat proces nader uit te werken en de raad daarover te informeren, de raad ook een beter beeld krijgt van wat er de komende tijd dient te gaan gebeuren.

Het amendement 1, zoals dat is ingediend door CDA, Wakker Emmen en PvdA, sluit goed aan bij wat de wethouder ook in eerste termijn heeft gezegd, namelijk dat deze punten in het proces en wel in onderzoek dat uitgevoerd gaan worden, worden betrokken. Dus op zich kan de heer Van der Weide zich vinden in dit amendement.

**De heer Gijlers** vindt het goed te horen dat de wethouder zich hierin kan vinden. Maar is de wethouder daarbij bereid om verder te kijken naar de belemmeringsvrije zone en ook het gebied dat ofwel in eigendom is of in optie is van de tuinders daarbij te betrekken? Begrijpt de heer Gijlers dat goed?

**De voorzitter** twijfelt hier wat aan. Er wordt een amendement ingediend. Dat is gewoon een tekstwijziging en de voorzitter kan nu niet overzien of deze vraag wel conform het amendement is dat het CDA heeft ingediend.

Wat **de heer Gijlers** betreft is het een verduidelijkende vraag hoe de wethouder dat ziet en hoe hij daar uitwerking aan wil geven.

Als het een verduidelijkingsvraag is, dan vindt **de voorzitter** het goed. Maar hij dacht even dat er om een nadere toezegging werd gevraagd en dat zou niet nodig zijn.

Het moge duidelijk zijn dat als **wethouder Van der Weide** het heeft over nieuwe en bestaande initiatieven en als die leiden tot nieuwe inzichten waarbij je mogelijk ook het belemmeringsvrije gebied bij de Structuurvisie wilt gaan vergroten en als dat het beste voorstel zou zijn, je dan daar ook met elkaar het gesprek over moet aangaan. Het lijkt de wethouder goed om bij de uitwerking van dit amendement ook even te betrekken hoe het college die uitvraag verder gaat vormgeven en dat ook dit verhaal naast de informatie over het tijdsplan etcetera, wordt meegenomen hoe dit verder uit te werken.

**De voorzitter** wijst erop dat dat straks even bekeken wordt, als het amendement aangenomen wordt.

**Wethouder Van der Weide** leest in amendement 2 van D66 en Senioren Belang Noord dat de indieners willen afwijken van het schema zoals het college dat in het raadsvoorstel heeft geformuleerd. Waar de wethouder zich niet in kan vinden is, zoals hij het leest, dat daarbij het principe dat iemand een grondpositie heeft en dus grondeigenaar is of een optiecontract heeft, wordt losgelaten. Want dat zou leiden allerlei voorstellen waarvan je je zou moeten afvragen of die ooit waar kunnen worden gemaakt. Want uiteindelijk dient de realisatie van een windpark wel te gebeuren op het moment dat men grond in eigendom heeft of een optiecontract heeft gesloten. Dus vanuit de gevolgtrekking van het amendement wil wethouder Van der Weide dit amendement ontraden.

Voor het amendement van de VVD geldt eigenlijk hetzelfde als voor dat van LEF!: dat document is wel bij de heer Van der Weide neergelegd, maar hij heeft het nog niet gelezen.

**De voorzitter** zegt dat de raad uiteindelijk over de amendementen besluit. Dus ook dit amendement kan straks in stemming gebracht worden.

**De heer Wanders** geeft aan dat hij een schorsing van een kwartier wil.

**Mevrouw Hoogeveen** heeft nog één vraag aan de VVD. Het is namelijk wel gezegd maar niet verwoord of beschreven in amendement. Dat pleit voor aanpassing van besluitpunt 1, maar mevrouw Hoogeveen heeft de heer Scheltens horen zeggen dat punt 6 zal komen te vervallen. Klopt dat?

Als je punt 1 toevoegt, impliceert dat volgens **de heer Scheltens** inderdaad dat het tuindersinitiatief – in ieder geval een initiatiefnemer die zich vóór 1 oktober 2014 heeft aangemeld – ook uitgenodigd wordt om mee te doen aan de uitvraag. Daarmee hoeft besluitpunt 6 niet worden doorgehaald: er kan prima onderzoek gedaan worden naar het tuindersinitiatief.

**De voorzitter** schorst nu de vergadering tot vijf over elf.

[Schorsing van 16 minuten.]

**De voorzitter** heropent de vergadering; hij wordt er namelijk terecht op gewezen dat het vijf over elf geweest is.

De Partij van de Arbeid heeft om de schorsing gevraagd.

**Mevrouw Hummel** zegt dat dat klopt: haar fractie heeft de schorsing gebruikt om de amendementen en moties door te nemen.

**De voorzitter** zou graag even een procedureafspraken met de raad willen maken. Hij heeft even gekeken wat in zijn ogen het meest vergaande amendement is. Dat is altijd discutabel, maar volgens hem doet hij daarmee recht aan door te stellen dat amendement A4 van D66 – dat eerst een motie was – als eerste in stemming moet worden gebracht. Daarna A2 van D66 en Senioren Belang Noord, daarna amendement A1 van CDA, Wakker Emmen en Partij van de Arbeid en tot slot A3 van de VVD. De voorzitter hoopt dat de raad zich in die volgorde kan vinden.

Daarna zal hij het raadsvoorstel in stemming brengen en daarna weer de motie die door LEF! is ingediend. Dan krijgt ook de wethouder de gelegenheid om zijn mening te geven daarover en wordt die motie in stemming gebracht.

**De heer Kruse** kan motie A4 niet vinden.

**De voorzitter** corrigeert dat het hier gaat om amendement A4; dit was eerst een motie van D66 en Senioren Belang Noord, voor alle duidelijkheid, en is omgezet naar een amendement.

**De heer Huttinga** hoort dat de voorzitter amendement A3 als laatste van de amendementen in stemming wil laten brengen. Maar de ChristenUnie heeft toch de indruk dat doordat het amendement hoofdgedachte van het voorstel wijzigt, het eigenlijk dan ook het verste gaat.

**De voorzitter** zegt dat hij die indruk in elk geval niet had. Hij zei al dat dit altijd discutabel is, dus hij zou willen voorstellen om zijn voorstel te handhaven. De vier amendementen komen in ieder geval allevier in stemming. Of is dat een heel belangrijke toezegging? vraagt de voorzitter bij wijze van grap.

Dan gaat hij eerst naar amendement 4: wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Alleen de Partij van de Arbeid.

Volgens **mevrouw Hummel** heeft de wethouder een duidelijk tijdspad aangegeven, hij heeft er een toezegging over gedaan dat hij daarmee komt. Dat vindt de PvdA voldoende: zij zal dit amendement niet steunen.

**De voorzitter** brengt dan amendement A4 in stemming, ingediend door D66 en Senioren Belang Noord. Vóór dit amendement stemmen de fracties van de VVD, Senioren Belang Noord, de ChristenUnie, GroenLinks en D66. Tegenstemmen zijn er van de Drentse Oudenpartij, Wakker Emmen, de Partij van de Arbeid, het CDA en LEF!. Dan is dit amendement verworpen met 25 stemmen tegen en 10 vóór.

Dan amendement A2: wil iemand daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Vóór dit amendement stemmen de fracties van de VVD, Senioren Belang Noord, D66 en GroenLinks. Tegenstemmen zijn er van de overige fracties. Daarmee is het amendement verworpen met 27 stemmen tegen en 8 vóór.

Dan amendement A1 van de Partij van de Arbeid, het CDA en Wakker Emmen: wil iemand daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Vóór het amendement stemmen de fracties van de VVD, Senioren Belang Noord, Wakker Emmen (met uitzondering van de heren Schiphouwer en Woltman), de Partij van de Arbeid, het CDA, D66 en de ChristenUnie. Tegenstemmen zijn er van LEF!, GroenLinks, de Drentse Ouderenpartij en de heren Schiphouwer en Woltman van Wakker Emmen. Dan is dit amendement aangenomen met 29 stemmen vóór en 6 tegen.

Dan gaat de voorzitter naar amendement A3, ingediend door de VVD. Wil er iemand een stemverklaring afleggen? Dat zijn het CDA en de Partij van de Arbeid. Als eerste de heer Gijlers.

**De heer Gijlers** vindt namens de fractie de bedoeling achter dit amendement sympathiek: het CDA heeft ook oog voor het tuindersinitiatief. De fractie denkt dat het met amendement A1 voldoende is afgeregeld: dat amendement gaat voor het beste initiatief en dat is met amendement A1 voldoende geborgd. Het CDA zal daarom tegen amendement A3 stemmen.

Ter aanvulling op wat de heer Gijlers zegt gaat ook de fractie van **mevrouw Hummel** voor het beste initiatief en dan niet alleen uit het tuinbouwgebied, maar ook de andere zoekgebieden. De mogelijkheden daarvoor wordt met dit amendement uitgesloten.

**De voorzitter** brengt dan amendement A3 in stemming. Vóór dit amendement stemmen de fracties van de ChristenUnie, de VVD, Senioren Belang Noord, D66 en GroenLinks. Tegenstemmen zijn er van de Drentse Ouderenpartij, Wakker Emmen, de Partij van de Arbeid, het CDA en LEF!. Dan is dit amendement verworpen met 25 stemmen tegen en 10 vóór.

Dan gaat hij naar het geamendeerde raadsvoorstel 'Structuurvisie Windenergie gemeente Emmen, eerste stap'. Vóór dit geamendeerde voorstel stemmen de fracties van Wakker Emmen (met uitzondering van de heren Schiphouwer en Woltman), de Partij van de Arbeid en het CDA. Tegenstemmen zijn er van de Drentse Ouderenpartij, Senioren Belang Noord, de heren Schiphouwer en Woltman van Wakker Emmen, de VVD, de ChristenUnie, D66, LEF! en GroenLinks. Dan is deze geamendeerde voordracht aangenomen met 20 stemmen vóór en 15 tegen.

Dan gaat de voorzitter naar de enige motie en het lijkt hem de gebruikelijk gang van zaken dat de wethouder nog even aangeeft wat hij daarvan vindt.

Wat **wethouder Van der Weide** in eerste en tweede termijn ook al heeft aangegeven is dat het argument waarom hij destijds de motie heeft ontraden, de tijd was. Er is nu een andere situatie en om ook in de volle breedte een afweging te kunnen maken in het tweede kwartaal van 2016 is de wethouder bereid om, zoals de motie het omschrijft, 'de economisch-toeristische potentie' te onderzoeken. En daarmee wil hij de motie overnemen.

**De voorzitter** stelt vast dat bij dezen de motie is overgenomen.

## **B2. Mededelingen**

Geen mededelingen.

## **B3. Sluiting**

**De voorzitter** dankt allen voor hun aanwezigheid. Er is nog een hapje en drankje te krijgen aan de balie op deze tweede verdieping.

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter de vergadering om 23.14 uur.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van 17 december 2015,

**De voorzitter,**

**De griffier,**